AYLIK MİZAH DERGİSİ • YIL : 7

KASIKATÜR

SAYI : 81 • ARALIK 1999

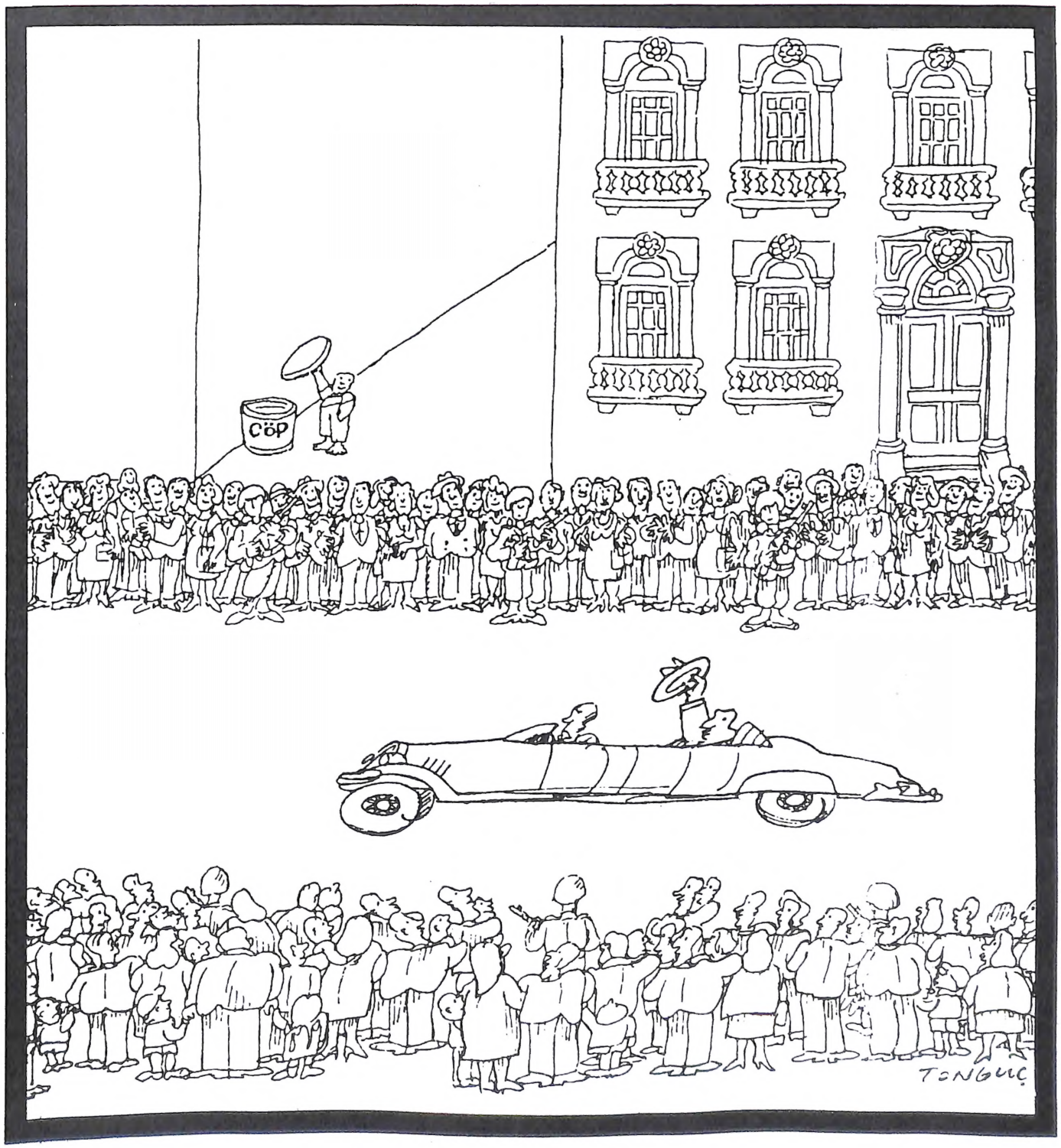

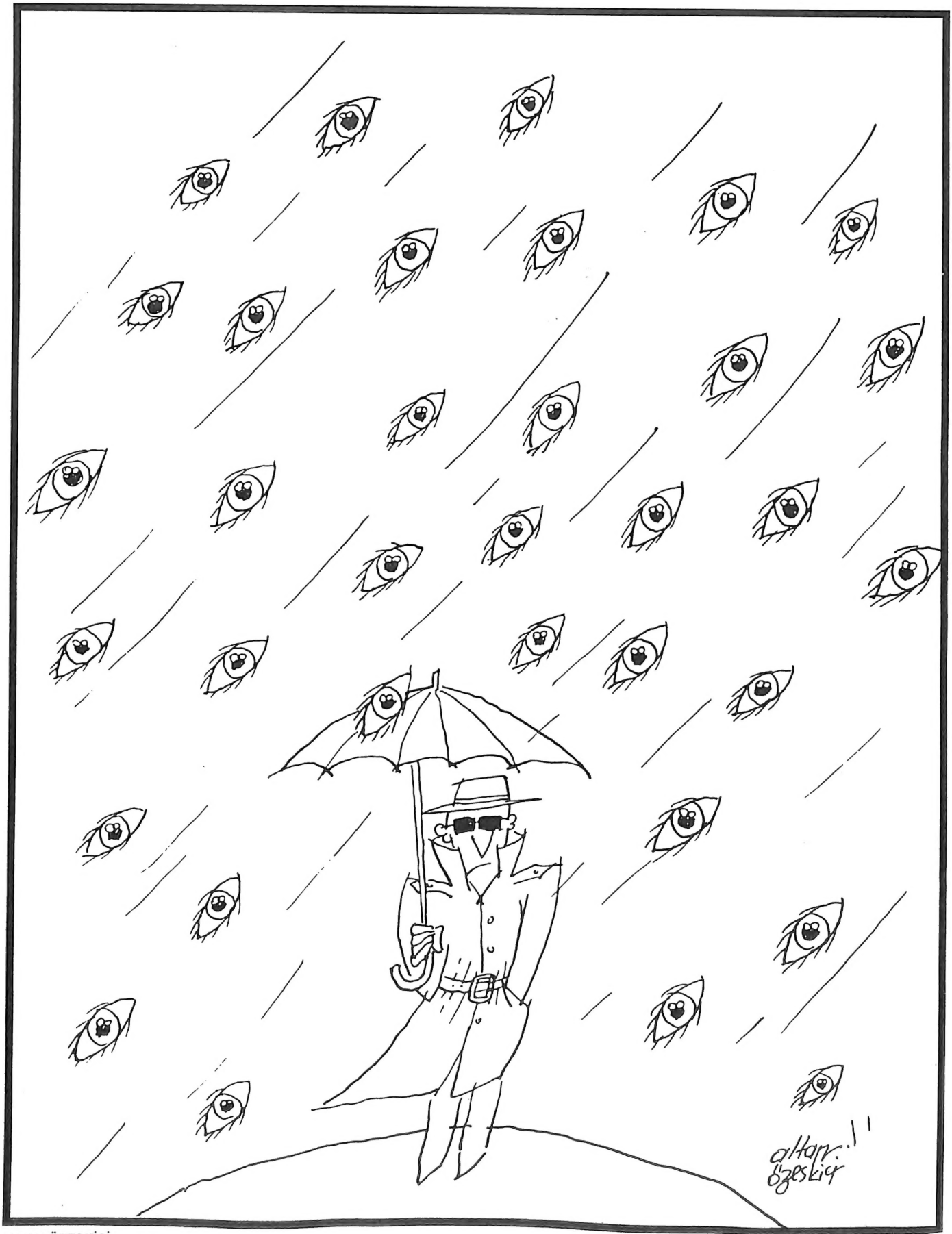

ALTAN ÖZESKİCİ

SAHİBİ VE YAYIN YÖNETMENİ
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
ANKARA TEMSİLCİLİĞİ ADINA
METİN PEKER

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
MURAT ÖZMENEK

YAYIN KURULU

ALİ FUAT	SÜER
CUMHUR	GAZİOĞLU
OKTAY	BİNGÖL
ORHAN	TÜLEYLİOĞLU
HİCABİ	DEMİRCİ
MURAT	SAYIN

KATKIDA BULUNANLAR

ALİ ULVİ	ERSOY
ALİ	ŞUR
ALTAN	ÖZESKİCİ
ALİ HERKÜL	ÇELİKKOL
A. TEOMAN	SANALAN
ALİ ŞÜKRÜ	FİDAN
AHMET	ERKANLI
AKIN	ÖNDER
BAYRAM ALİ	KARA
BÜLENT	OKUTAN
CEM	KOÇ
CEM KENAN	ÖNGÜ
CEZMİ	ERMİŞ
CİHAN	DEMİRCİ
DİNÇER	PİLGİR
EBUBEKİR	AKYOL
ERDOĞAN	KARAYEL
EROL	ÖZDEMİR
FETHİ	DEVELİOĞLU
HÜSEYİN	ATABAŞ
HÜSEYİN	TANYERİ
HASAN	UYSAL
GÜNGÖR	KABAKÇIOĞLU
İZEL	ROZENTAL
NURİ	BİLGİN
KADİR	DOĞRUER
KURTULUŞ	KAYALI
MEHMET	TEVLİM
MÜMTAZ	İDİL
MUHAMMED	ŞENGÖZ
MUSTAFA	BİLGİN
NECATİ	ABACI
NURİ	BİLGİN
OĞUZ	GÜREL
ÖZGÜR	ABHAVİLİ
RAİF	GÖKKUŞ
RUHİ	TEK
TONGUÇ	YAŞAR
TAYFUN	AKGÜL
TURGAY	KARADAĞ
TANJU	ÖZKAN
SEÇKİN	TEMUR
SERDAR	ÇAKIRER
YENER	ÇAKMAK

DERGİ TEMSİLCİLİKLERİ
Antalya/Cihan İşbaşı • Bursa/Mümin Bayram • Çorum/Altan Özkesici • İzmir/Cem Koç • Trabzon/Adnan Taç • Mersin/Serdar Kutça • Sinop/Seyit Saatçi • Zonguldak/Kürşat Coşkun • Kıbrıs/Hüseyin Çakmak

DİZGİ : DAMAR LTD. ŞTİ. • ANKARA
Özveren Sok. 3/8 Demirtepe Tel: 232 01 11

BASKI: YORUM MATBAACILIK
Fevzi Çakmak Sok. 15/A Kızılay Tel: 229 00 76

İRTİBAT VE YAZIŞMA ADRESİ
Konur Sokak 31/10 Kızılay-Ankara
Tel/Fax: 417 37 28

POSTA ÇEK NO: 104902 METİN PEKER
Altı Ay: 12.000.000 TL • Bir Yıllık: 24.000.000TL
(Resmi Dairelere Posta Parası Dahil)

Kapak Karikatürü: TONGUÇ YAŞAR

Karikatür Dergisi'ndeki eserler yazılı izin alınmadan kesinlikle yayınlanamaz.

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ

2000
YILINDA
BARIŞ,
DEMOKRASİ
VE
İNSAN
HAKLARININ
KESİNTİYE
UĞRAMAMASI
DÜŞÜNCESİ VE
TÜM
OLUMSUZLUKLARIN,
FELÂKETLERİN
1999
YILININ
DIŞINA
TAŞMAMASI
DİLEĞİYLE,
KARİKATÜR DERGİSİ
DOSTLARININ
VE
DERNEĞİMİZİN
SEVGİLİ
ÜYELERİNİN
YENİ
YILLARINI
KUTLUYORUZ...

KARİKATÜR DERGİSİ ÇALIŞANLARI

MAKSAT MUHABBET

İki başlık önerim var:

MGK FAY HATTINI MISIR'A ÇEKTİ!

ya da

DEPREM'İN NEDENİ BELLİ OLDU!

hAsAN uYSAL

Sizinkini bilmem ama, benim içim dışım deprem, fay hattı ve de sismolog oldu. Öööğğğ dedim artık bu konudan. Tek sevindiğim, bu depremle devletin gerçek yüzünün ortaya çıkmış olması ya, asil halkımızın bunu anlayıp anlamadığı hâlâ şüpheli.

Deprem/depremler benim için asla sürpriz değildi. 5 yıl önceki Dinar depreminde görüştüğüm Amerikalı uzmanların, daha o zaman bunu bana söylemiş olmalarından söz etmiyorum. Bu olup biten ve olup bitecek depremlerin geleceği çok önceden belliydi, hatta gecikti bile denilebilir. Çünkü sorumlusu belli; Reha Muhtar! Evet evet, tek sorumlu o. Ankara'da delikanlı, Atina'da istihbaratçı, İstanbul'da gazeteci Muhtar bey kardeşim değil miydi yıllardır bağıran: "Türkiye'yi sarsacak haber... az sonra!" Az sonra bitti, Türkiye sarsıldı.

Şimdi tek konumuz İstanbul'u tehdit eden fay hattı. Fay hattı ile yatıp, fay hattı ile kalkıyoruz. Kırılır mı, çatlar mı, patlar mı? Kırılırsa hangi semtleri daha çok vurur? Ünlü fay hattı İstanbul'a kaç kilometre? Oysa İstanbul'un yanı başındaki depremzedeler, depremle; olmadı soğukla, olmadı tüpgazla; o da mı olmadı; bizzat devlet sorumlularınca katledilirken. Hele 40 asırlık fay hattı, sırf bu yüzden İstanbul'dan uzaklaştırılıp Bursa'ya dayatılınca kararımı verdim: Ben depremin İstanbul'da olmasından ve fayın İstanbul'a yakınlaştırılmasından yana olmalıydım. Ama bunun için tek şartım, Bursa'lı Cavit Çağlar da İstanbul'a yerleştirilmeliydi! İstanbul dedik de, İstanbul'da tarihi kayıtlara geçen ilk depremin tarihi 402 olarak gözüküyor. Bizim dincilerin ve FP'lilerin ataları olduğundan şüphelendiğim Bizanslılara göre bu durum 'işledikleri günahların cezalandırılması' olarak algılanmış. Ancak ünlü düşünür, dinsiz-kitapsız-kâfir Aristoteles buna karşı çıkarak, "deprem, yeraltındaki rüzgârdan kaynaklanıyor" demiş. Aristoteles'e karşı çıkan kimi diğer muhalif dinsiz-kâfirler ise, depremlere yeraltında aşırı derecede su birikmesinin yol açtığını söylemiş.

700 yıllık Osmanlı tarihinde yaşanan en büyük yer sarsıntısı ise, günümüzden tam 490 yıl önce gerçekleşmiş. 22 Ağustos 1509 tarihinde meydana gelen ve artçı sarsıntılarla 45 gün süren bu depreme o dönemde verilen isim "kıyamet-i suğra" yani "küçük kıyamet"miş. Depremin yarattığı yıkımın ötesinde büyük korku yaşamış Marmara halkı; ve bu korku Topkapı'nın surlarından padişahın dairesine kadar ulaşmış. Öyle ki, II. Beyazıt, 10 gün boyunca, sarayın bahçesinde kurdurduğu çadırda sabahlamış; artçı depremler yüzünden ise çareyi Edirne'ye kaçmakta bulmuş. Ne yazık ki deprem bu kez Edirne'de bulmuş padişahı. Bu duruma kızan Beyazıt, vezirlerini toplayıp fermanını vermiş:

"Bu zelzele, zulüm ve fesadınızdan, mazlumlar ahının sebep olduğu gazab-ı ilahidir!"

Bu fermanın ardından da, iki vezirini zulmün mimarları olarak cezalandırmış:

"Tiz urun kellelerini itlerin!"

Bizdeki depremlerin ardından Demirel; Ecevit, Bahçeli ve Yılmaz'ın kellesini uçurtsa, Bolu valisi ile Bayındırlık Bakanı'nı kazığa oturtsa kötü mü olurdu sanki?

Deprem uzmanlarının -birbirini tutsa da tutsama da- açıklamalarını yasaklamak neye yarar? Toplarsın Bakanlar Kurulu'nu alırsın kararı:

"Bir süredir ülkemizin başına dert olan yer sarsıntılarının, Anadolu faylarını kullanarak, yer üstünde yaşayan halkımıza, sanayimizin yüzde 92'sini oluşturan tesislerimize, evlere, camilere, bina ve çarşılara, yetmezmiş gibi yollarımıza musallat olduğu tespit edilmiştir. Depremlerin dış kaynaklı olduğu son derece açıktır. Bu nedenle 2. bir emre kadar, 3. bir depremin gerçekleşmesi -geçici olarak- bakanlar kurulu tarafından yasaklanmış, Fethullah Hoca okullardan ve depremlerden, Necmettin Hoca altın, kaçak yapı ve artçılardan, Adnan Hoca ve Süleyman Mercümek yardımlardan, Recai Kutan ise açıklamalardan sorumlu devlet bakanlığı ve başbakan yardımcılığına getirilmiştir. İlk iki depremde açıkta kalan genç kızlarımızın ve bütçe açığının sorumluluğunu ise Müslüm Gündüz ile yandaşları alacaktır. (Kızlarımızın yaşı ve boyutlarına ilişkin yönetmelik daha sonra yayınlanacaktır) Bu tedbirlere ilaveten, geçmiş depremlerde yakınlarını, evinibarkını yitiren yurttaşlarımızın yakarışları, diğer yurttaşların moralini bozduğundan, masrafları hükümetçe karşılanmak üzere, her gün saat 18-22 arası, Avcılar-Bolu ile Çınarcık-İzmit arasında alem düzenlenecek, yaş ve cinsiyet ayrımı olmadan bölge halkı 4 saat boyunca göbek atacak, milli futbol takımı ise sürekli olarak Maraş Sümbülspor, Bursa Çırçır Gençlik takımları ile maç yapacaktır. Ayrıca hükümetimiz, depremin yerine ikame edilecek daha uygun bir felaket arayışına girmiş olup, en kısa sürede ithali gerçekleşecektir." Ne olurdu böyle bir karar alınsa?.. Hükümet kararı açıklanınca muhalefet durur mu? Alırdı sazı FP Başkanı Kutan:

"Benim açıklamalardan sorumlu bakan olmam, ağza sürülmüş bir kaşık baldır, bunu yemem! Felaketin gerçek nedeni, kadınların kıçını, adamların ağzını, bütçenin ise kendisini açmasındandır. Namazların 7 vakite, ezanların yarım saate çıkarılması, abdestlerde mide yıkanmasının eklenmesi dururken, ülkemize yeni bir felaket aranması lükstür. Kaldı ki biz TBMM üyelerinin varlığı yeterlidir."

Ülkemizin her şeyi, "vatan millet canımız, feda olsun kanımız" biçiminde çalışan MGK ise, bakanlar kurulu kararının olumlu ancak yetersiz olduğunu savunarak, hükümete tavsiyelerini sıralardı: "Kapımıza kadar gelip dayanmış depremlere, alelacele git demek, geleneksel konukseverliğimiz açısından da, mantık olarak da doğru değildir. Önemli olan depremin yararlı yanlarından sebeplenmek, zararlı yanlarını önlemektir. Depremlere bir balans ayarı yapılmasının zamanı çoktan gelmiştir. Bu nedenle, depremi yasaklamak yerine, deprem sırasında binaların hasar görmesini, insanların yaralanmasını men etmek gerekir. Binalar illa hasar görecekse, duvar çatlakları 10 cm'yi aşmamalı, yaralanmalar sol kolda ufak çizikler biçiminde gerçekleşmelidir. Kirişlerin yere 90 derecelik açı yapacak biçimde sabitlenmesi ve herhangi bir sarsıntıda bu açılarını değiştirmeleri yasaklanmalıdır. Yolların ve fabrikaların hasar görmesi ise kesinlikle yasak olmalıdır. Ayrıca askeri alanlarda yer sarsıntılarına son verilmeli, şiddetli sarsıntıların Yunanistan'da gerçekleşmesi için gereken önlemler alınmalı, bu olmadığı takdirde aktif fay hatları satılmalı, bu da olmuyorsa Anadolu topraklarından çıkarılmalı, fay hatları yerine limon kokulu vim hatları satın alınmalıdır."

Demokratik gibi olan ülkelerde bir de sipsivil toplum örgütleri vardır. Onlar da katılırlardı halkımıza desteğe: Ayrıca Kandilli Rasathanesi bir açıklama yapardı: "Deprem sonrası yakılan ateşlere standart gelmeli, ateşe 4'ten fazla odun atılmamalı, ateş yüksekliği göbek boyunu geçmemeli, çevresinde 45'den az insan varsa ateş söndürülmeli. Yağmur geçiren çadırlara musluk takılmalı, ihtiyaç fazlası su biriktirilmeli, çadır önünde biriken çamurlar toplanarak, yeni inşaatlarda kullanılmalı. Ayrıca Adalardan geçen fay hattı, Mısır açıklarına salınmalı!"

Bu da AKUT'tan: "Enkaz altında kalanlar için, deprem kitlerinde mutlaka çiğ yumurta bulunmalı, yukarıya bağırmadan önce yumurtalar içilmeli... İmar yasası değiştirilerek, yeni binaların bodrum katlarında sosyal tesisler yapılmalı, göçük altında kalanlar, biz gelinceye kadar burada zamanını değerlendirmeli..." Biz de katılırdık koroya:

"Hepinizin anasını, topunuzun babasını..."

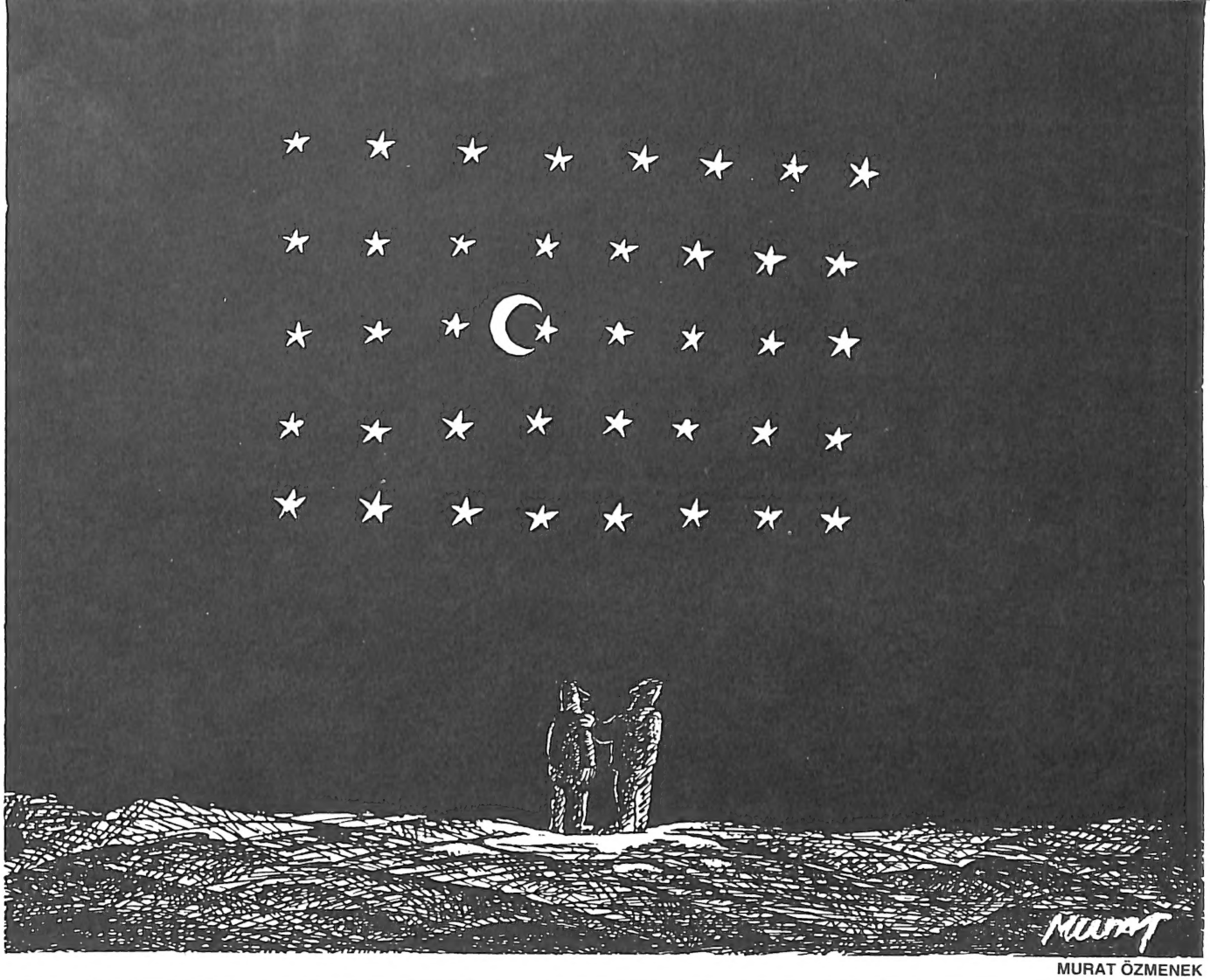

MURAT ÖZMENEK

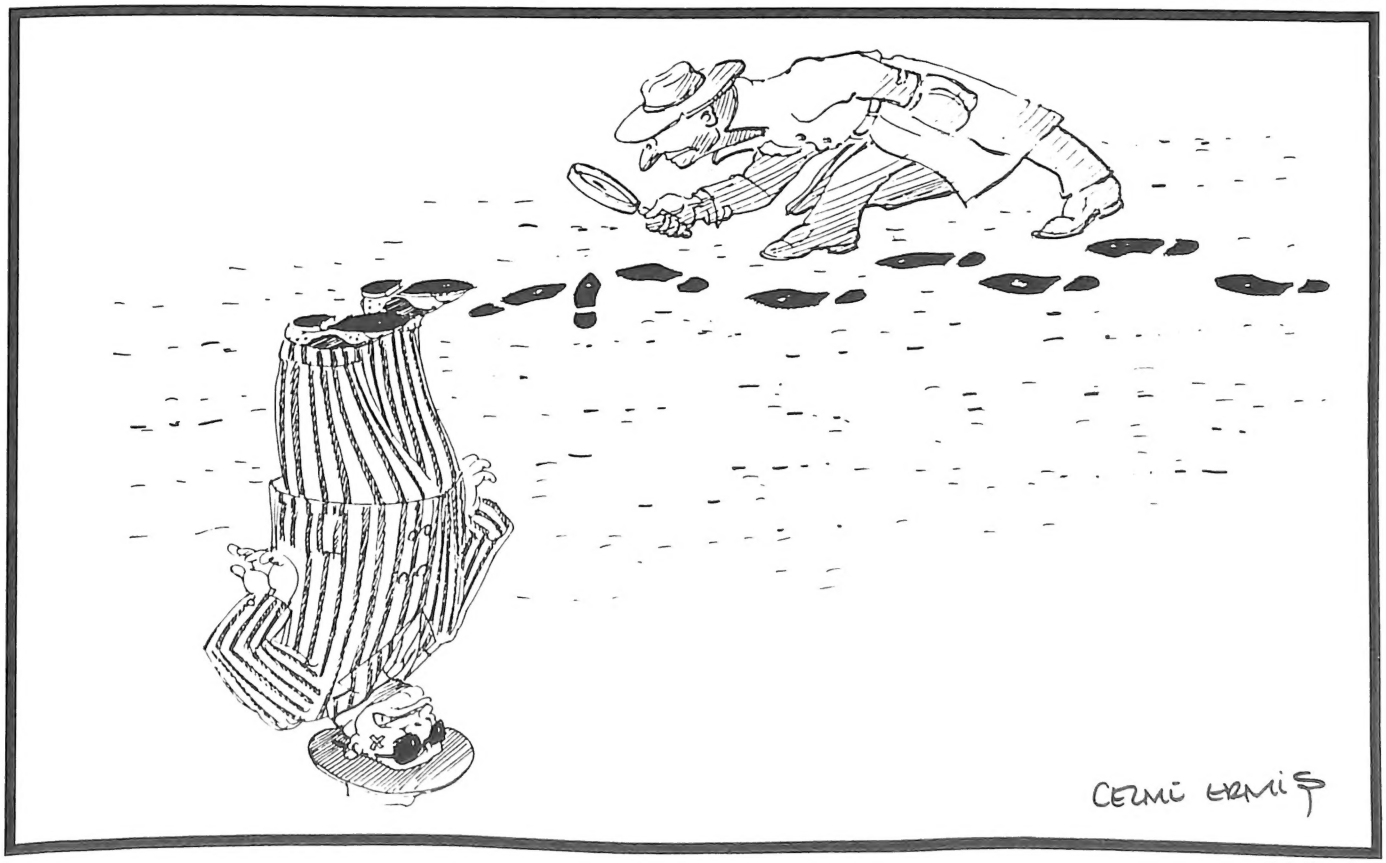

CEZMİ ERMİŞ

SALKIM HANIMIN TANELERİ

ZARF İLE MAZRUF

KURTULUŞ KAYALI

Salkım Hanımın Taneleri'ni film olarak incelemekten önce son dönemin yeni yönelimleri içinde değerlendirmek daha doğrudur. Çünkü film özellikle iki anlamda önemli özellikler taşımaktadır. Sözü edilebilecek iki özelliği nedeniyle de neredeyse hiçbir filme olmadığı ölçüde yoğun ilgi ve beğeniye mazhar olmuştur. Türk sinemasının yeniden biçimlenmesi döneminde önemli bir örnek niteliği de taşıyacak gibi görünmektedir.

Yönetmen Tomris Giritlioğlu bir ölçüde diğer filmlerdeki gibi Türk sinemasının yeniden biçimlenmesi konusunda düşünce belirtenlerin düşüncelerini bütünüyle kabullenmiş görünmektedir. Bunların en başında edebiyat uyarlamaları konusundaki tutumu gelmektedir. Hemen her filmi edebiyat uyarlaması mahiyetindedir. Onun ötesinde kendi anlatımıyla somutlaşan tutumu sinema alanındaki otoritelere teslim olduğu izlenimini vermektedir. Filmin kaba montajını önce Can Dündar'a, şonra değişik sinema anlayışları olan yirmi kişiye ve en son da gene değişik sinema anlayışı olan iki genç sinemacıya gösterdiğini bizzat kendisi belirtmiştir. Bunun nedeni olarak da filmin seyirciyle buluşmasını sağlamayı göstermiştir. Diğer filmlerinin kitleyle buluşmadığını söylemiştir. (1) Kaba montajını da herhalde aldığı tavsiyeler doğrultusunda yeniden şekillendirmiştir. Filmin hem romandan kaynaklanması hem de sinema konusunda belirli anlayışlara sahi kesimlere kabul ettirilmeye çalışılması belli bir niyetin ifadesi olarak anlaşılmalıdır. Filmin yaygınlaşmasından sonra yönelecek eleştiriler durumun daha iyi anlaşılmasına vesile olacaktır.

Hiçbir Türk yönetmen şimdiye kadar bu durumda olmamıştır. Adeta film daha gösterime girmeden önce film hakkında olumlu yankılar alınacağı garantilenmiş gibidir. Montaja, kaba montaj hakkındaki düşünceler dinlendikten sonra yönelinmesi filmin yönetmenin kafasındaki biçiminin dönüştüğünü göstermektedir. Etkinin sinema ötesinde düşünsel çerçevesi de bulunmaktadır. Bu anlamda Tomris Giritlioğlu olayın farkında değilmiş gibi bir izlenim vermektedir. Aslında bir konuşmasından yapılacak bir alıntı gerçekliği apaçık ortaya koymaktadır: "Ben sinemayı çok ciddiye alan bir yönetmenim. Hiçbir zaman gündemin ve reytingin peşinde olmadım. Salkım Hanım'ı çekerken, diğer filmlerime oranla seyirci beni çok daha fazla ilgilendiriyordu." (2) Bu tercihi bir başka tercihiyle bağlantılı olarak düşünülmektedir. Tomris Giritlioğlu filmin konusunun fonda kalmasını somut insan ilişkilerinin öne çıkarılmasını tercih etmiştir. Fakat bu filme bakıldığı zaman diğer filmlerinden bir ölçüde farklı olarak konu bariz bir şekilde öne çıkmıştır. Daha filmin gösterime girdiği hafta film hakkında Tomris Giritlioğlu'nun diğer filmleri üzerine çıkan eleştiriden daha fazla eleştiri çıkmıştır. Filmin ilgi görmesini de bütünüyle teknik özelliklerine atfetmek doğru görünmemektedir.

Yeni konulara yönelmesinin en güzel göstergelerinden biri de ötekinin incelenmesidir. Aynı televizyon programında amacının **Güz Sancısı**'nı filme çekmek olduğunu belirtmiştir. **Güz Sancısı** da Yılmaz Karakoyunlu'nun bir başka romanı olup 6-7 Eylül olaylarını konu almaktadır. Karakoyunlu'nun onun dışındaki romanı, örneğin **Üç Aliler Divanı** ilgisini çekmemektedir. Yılmaz Karakoyunlu'nun üç romanının da ortak noktaları bulunmaktadır. Doğal olarak yönetmen kendi tercihini kendisi yapacaktır. Ancak yönetmeni anlamaya çalışmak da gerekmektedir. **Salkım Hanımın Taneleri**'nin yirmiden fazla senaryosunun yazılması yaygın olan ilgiyi ortaya koymaktadır. Varlık vergisi son dönemin en ilgi çeken konularından biridir.

Varlık vergisi çok uzun bir süredir Türkiye'de pek ilgi çekmemiştir. Özellikle daha 1960'lı yılların ilk yarılarından itibaren Varlık vergisi üzerinde hemen hiç durulmamış, konu hakkında düşünce beyan edenler de son dönemdeki vurgularla hiç ilgili olmamışlardır. Konunun incelenmesini gerektirecek pek çok gerekçe bulunmaktadır. Ancak adeta Ertuğrul Zekai Ökte'nin yıllar önce yayınlanmış **Varlık Vergisi Faciası**'ndan başka konu hakkında başka bir kitap yayınlanmamıştır. Dönem 1938-1950 yılları arasındaki uygulamalara eleştiri yöneltmek anlamında çok hareketli bir zaman kesitidir. Belirtilen dönem özellikle Köy Enstitüleri uygulamaları nedeniyle de belirli kesimlerden önemli bir destek görmektedir. Zaten uzun vadede bakılınca dönemin ayrıntılı bir tahlili yapılmamış gibidir. Son dönemde "öteki" konusunun gündeme girmesiyle 1940'lı yıllara bir başka mantalite çerçevesinde bakılır olmuştur. Hemen her metinde de belirgin bir şekilde Varlık vergisi konusu öne çıkarılmaktadır. Son sıralarda yayınlanan **Güven** romanında da vurgu yapılan özelliği dolayısıyla Varlık vergisi sıklıkla eleştiri konusu olmaktadır. Filmin ikinci özelliği de bu konuyu belirgin özellikleri itibariyle gündeme getirmesidir.

Yakın yıllara **Salkım Hanımın Taneleri**'nden ayrı olarak Varlık Vergisini inceleyen bir kitap ve değişik yayınlar çıkmıştır. Diğer dönemlerin aksine olarak da özellikle verginin azınlıklara dönük uygulamasına vurgu yapılmıştır. Uzun yıllar konu hakkında ilgisiz kalınması daha 1972 yılında Edward C. Clark'ın Varlık Vergisi üzerine yazdığı makaleye ancak 1983 yılında ulaşılmasını sağlamıştır. Bu makale tercüme edildiği bu dönemde de pek kullanılmamıştır. Ancak vergi son dönemde belirgin olarak azınlıklara yönelik uygulamaları nedeniyle tartışma konusu olmuştur. Filmde Şükrü Saraçoğlu'nun Türkçülük vurgulu söylevi ve Halit Bey'in dönme olduğunun tespit edilmesi üzerine vergisinin yükseltilmesi filmin mekanik sayılabilecek bir yorumu olduğunu göstermektedir. Ağırlıklı olarak azınlıklara ve dönmelere karşı uygulanan verginin sanki sadece onlara uygulanıyormuş gibi bir izlenim uyanmaktadır. Yönetmenin bu konudaki yorumunun nasıl olduğu pek de belirgin değildir. Dönemin anlaşılması bakımından İsmet İnönü'nün "Batakçı toprak ağası" tarzında konuşmasının nasıl yorumlanması gerektiği özellikle önemlidir. Söylenmek istenen dönemin uygulamalarının değişik dönemlerde değişik ölçütlerle değerlendirildiğidir. Dönemin temel uygulamaları hesaba katıldığında daha değişik bir yorumun ortaya çıkabileceği belirtilmelidir. Filmin bu anlamda ayrıntılara dikkat eden bir yoruma sahip olduğu belirtilemez. Zaten filmin bir başka okunuş tarzı değişik bir yorumun ortaya çıkmasına yol açabilir.

Filmin bir başka özelliği de çoğu başka film gibi Haydarpaşa Garı'nda başlamasıdır. Kente yeni gelen Durmuş'un kentte tutunma macerası da bir başka hikâye olarak anlatılmaktadır. İki hikâye belirgin bir şekilde içiçe geçmektedir. Filmin bu şekilde kurulması hikâyenin belli bir mecrada gelişmesine yol açmaktadır. Başka bir hikâyeyle içiçe geçmesi halinde bambaşka bir filmle karşılaşmak da olanaklıdır. İnsanın aklına ister istemez eski yönetmenler gelmektedir. Belli bir yaklaşıma vurgu yapmayıp sorunun tüm yönlerini gören yönetmenler. Aslında **Salkım Hanımın Taneleri** kendisi için film yapan yönetmenin yerini tekrar kitleler için film yapan yönetmene terketmesinin bir başlangıcı olarak da anlaşılmaktadır.

---

(1) "Ahmet Oktay'ın Defteri", TV 8, 31.10.1999, Tomris Giritlioğlu ile konuşma.

(2) Esra Öz (Röportaj), "Duyarlı Bir Yönetmen: Tomris Giritlioğlu", Sabah, (Cumartesi Sabah Eki), 20.11.1999.

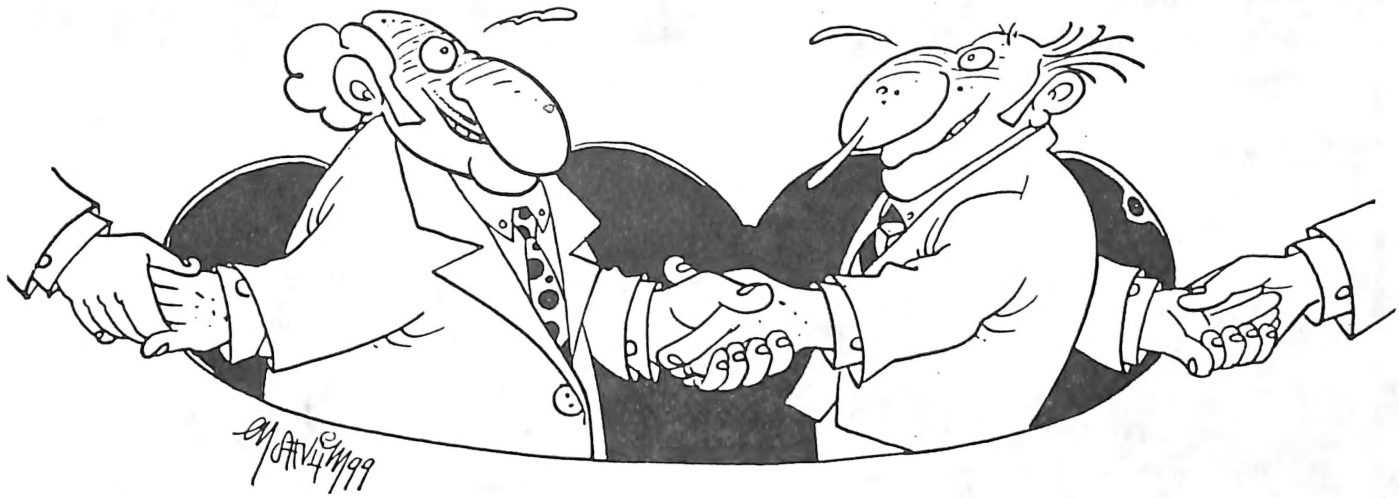

MEHMET TEVLİM

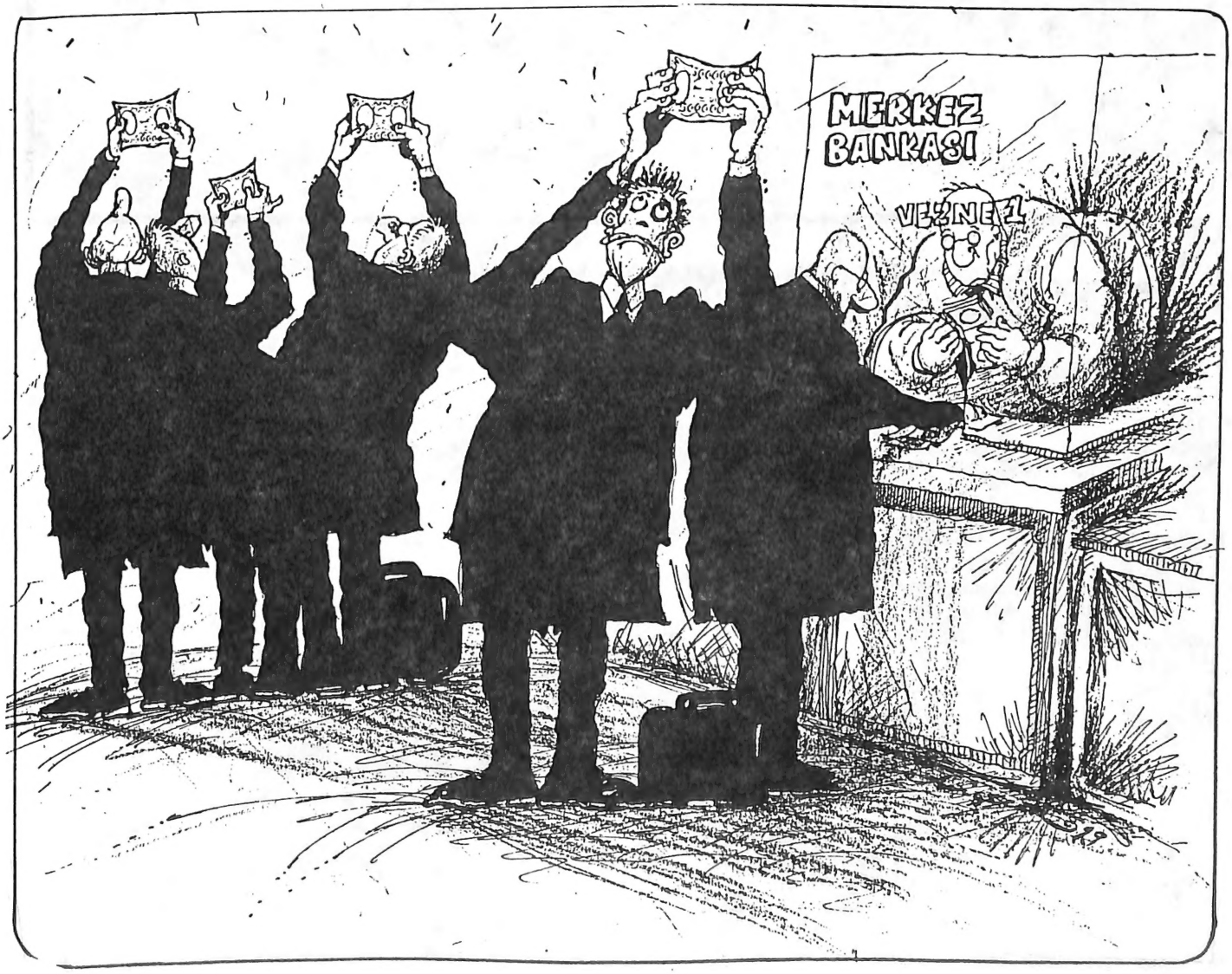

ALİ ŞUR

CUMHUR GAZİOĞLU

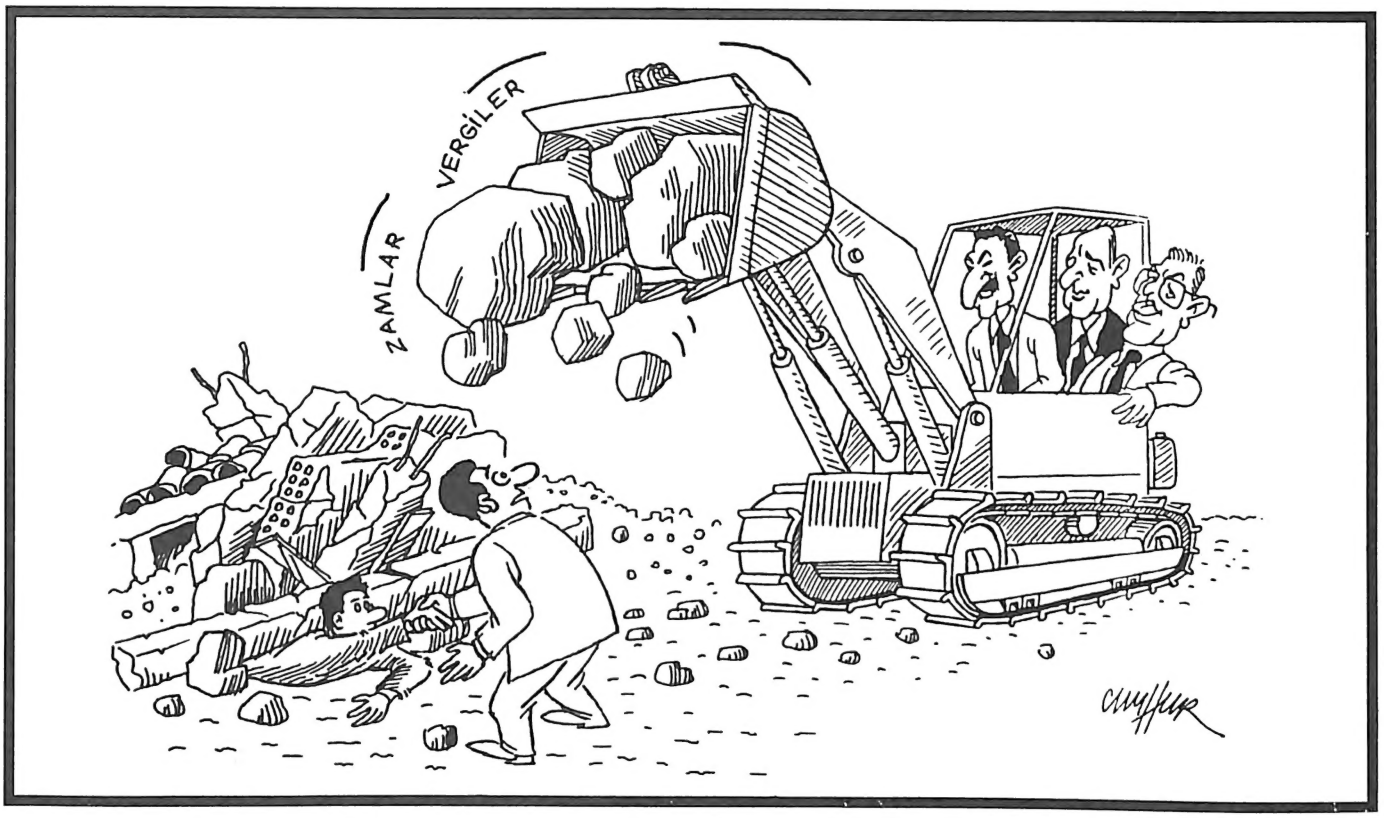

RUHİ TEK TREN PENCERESİNDEN

TOPÇU

Karanlık ortalığı sardı.

Haydarpaşa-Adapazarı treni saati gelince hareket etti. Bir süre gitti. Silah sesleri duyuldu. Yolculardan pencere kenarında oturanlar uzaklaştı. Filmlerdeki gibi bir saldırı sanıldı. Bu trende para değil, insan vardı. Makineli tüfeğe, bombaya benzeyen farklı sesler tabanca seslerine karıştı. İç savaş mı başladı, bir operasyon mu vardı?

Genç yolcu, korkan, heyecanlanan yolculara gülümsedi.

– Maçı bizim takım kazandı. Millet kutluyor.

Vagonda buz gibi bir hava esti.

– Memleket topçulaştı. Bizimkiler arada bir galip geldiği için galip gelince böyle sevinir. Silahını çeker, ateş eder, kaza kurşunu ile adam yaralar, adam öldürür. Hani derler ya, bir adamın oğlu olmuş, oynaya oynaya çükünü koparmış. Ama asıl köşeyi dönenler topçular. Milyarları cebe atar, ötekiler gırtlakları yırtılıncaya kadar bağırır. Memleketin büyükleri de topçuları destekler, ödüllendirir, birlikte fotoğraf çektirir.

Tren gidiyor, silah sesleri de treni izliyordu. Mermiyi sokakta bulmuş gibiydiler.

– Zahir, biz de böyle çağ atlıyoruz. İki direk arasına şişirilmiş lastiği sokunca dışarda itibarın artacağı sanılıyordu.

– Öyle olmasa topçuları seyretmek, onlara bağırmak için yurtdışına gideceklerden konut fonu denilen ne olduğu meçhul paranın alınmaması için Bakanlar Kurulu Toplanıp kararnameler çıkarır mıydı?

Tren yavaşlamaya başladı.

– Topçuluk türlü türlüdür. Öğrencilerden topçu olanlar yanar. Bir türlü okullarını bitiremezler. Bir de memleketi yalnız kendilerinin sevdiğini sanan atanmışlar ve seçilmişler dert topunu birbirlerine atarak halkla oynarlar. Soyguncu, topçular uyutmasını iyi bilirler. Masalcıdırlar. Aziz Nesin'in kulakları çınlasın. Bir de "tanju" tipi topçular vardır. Bu topların zevkleri kendilerinedir. İsimleri topçu olanlar en tehlikeli topçulardır. Boyuna top atar dururlar. Memleketi en çok, en güzel kendilerinin sevdiğini kanıtlamak için kıçlarını yırtarcasına şarlatanlık yaparlar.

Tren durdu.

Tabanca, makineli, bomba sesleri daha da arttı.

Garlar her zaman hüzünlü yerlerdir.

YASAK

Pendik durağına tren yaklaşınca yavaşladı. İnmeye hazırlanan yolcular ayağa kalktı, kapıya doğru yürüdü. Pencereden bakan ilkokul birinci sınıfa giden çocuk tabelaları okuyordu.

– Pendik Kahvesi, Bizim Manav, Erkek Berberi.

Annesi çocuğu pencerenin önünden çekti, yanına oturttu.

– Oğlum okuyup durma, başımıza iş açacaksın.

İnmeye hazırlanan genç, kadına laf attı.

– Çok iyi yapıyorsun. Çağ atlamak böyle olur. Kimse okuyup yazmasın, düşünmesin diye kâğıda her gün zam yapılıyor. Kitap vergileri arttırılıyor. Kitap, suç aleti olarak gösteriliyor. Bunların hepsi vatandaşın iyiliği için. Okuyarak, düşünerek akıllarının karışmasını kimse istemiyor. Cezaevlerine girmelerini kimse istemiyor. Baksanıza, otlar cezaevine giriyor mu? Hem kitap karın mı doyurur?

Tren durdu. İnecekler indi. Makinist düdüğünü öttürdü.

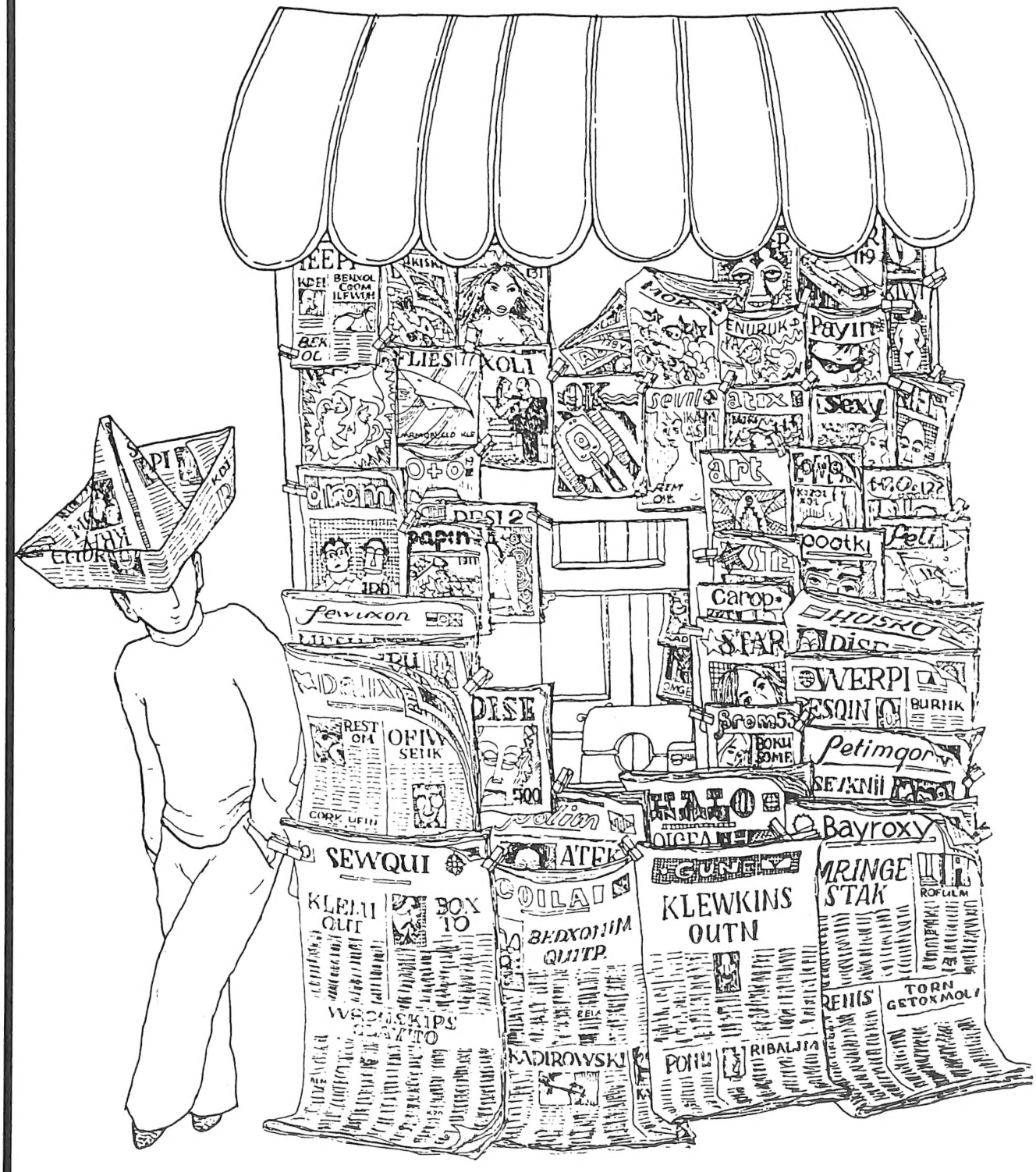

KADİR DOĞRUER

mizah dosyası
cihan demirci

"BİR MİZAH DEHASI SUAVİ SÜALP"

Cihan Demirci yaklaşık 10 yıllık bir çalışmanın ürünü olarak geçtiğimiz Kasım ayında yeni kitabı " BİR MİZAH DEHASI SUAVİ SÜALP" ile mizahseverlerin karşısına çıktı... KARİKATÜR dergisi olarak şimdi gelin Cihan Demirci'nin kendi kaleminden bu kitaba ilişkin bilgiler alalım...

"Bir Mizah Dehası Suavi Süalp" kitabını hazırlama fikrine 1989 yılında kapılmıştım ve ilk kez o yıl bu kitap için araştırma yapmaya, malzeme toplamaya, röportajlar gerçekleştirmeye başladım. "Bir Mizah Dehası Suavi Süalp" kitabıyla Türk mizahının öncü ismi Suavi Süalp ölümünden tam 18 yıl sonra ilk kez hatırlanmış oldu. Bu kitabı bastırmak inanın hiç de kolay olmadı. Yayınevine çok zor kabul ettirdim. Çünkü büyük boyutta basılacaktı ve oldukça kalın bir kitaptı. Suavi Süalp böylesi kapsamlı bir çalışmayı fazlasıyla haketmiş bir mizah dahisidir aslında... Mizaha adım attığı 1954 yılında mizah dergilerinde mizah yazarları sadece mizah romanları ve mizah hikâyeleri yazarlardı ama onun TEF dergisinde çalışmaya başlamasıyla mizahın rengi değişti. Mizahımıza çok farklı bir üslupla ilk kez kısa kısa esprileri, ilan parodilerini, vinyetli-fotoğraflı esprileri getirdi. Aynı zamanda çizer de olduğu için kendi çalışmalarını hem yazıp hem çizdi Suavi usta... Mizahımıza ilk kez "Absürd" mizahı o getirmiştir. Özellikle 1967 yılında çalışmaya başladığı Akbaba dergisinde yaptığı "Eğlencelik" adlı mizah sayfası unutulmaz. Bu sayfada da mizahımıza ilk kez giren pek çok yeni deneme vardır. Ama şüphesiz onun en unutulmaz işleri kendi yazıp, kendi çizdiği adeta tek kişilik bir dergi olarak 1972'nin Haziran'ında piyasaya çıkan meşhur "Salata" dergisidir. O Salata dergisi ki ulaştığı çok yüksek tirajla hemen arkasından 1972'nin Ağustos ayında "Gırgır" dergisinin çıkmasına yol açmıştır bir yerde. Süalp, 1973 yılında Oğuz Aral tarafından Gırgır'a transfer edilerek "Salata"nın tiraj hızı bir nebze kesilmiş ve böylece Gırgır dergisinin ilk mizah yazarı da Suavi Süalp olmuştur bir yerde. Ancak Gırgır'ın ortamına çok fazla dayanamayan Suavi Süalp sonrasında da pek çok dergi ve gazetede çalışmış, tiyatro oyunları, film senaryoları da yazmıştır...

Benim için Suavi ustanın bir başka önemi de şudur; 1981 yılının 14 Nisan'ındaki ölümünden 2 ay sonra ben onun masasında çalışmaya başlayarak profesyonelliğe ilk kez adımımı atmıştım... "Bir Mizah Dehası Suavi Süalp" kitabı 3 bölümden oluşuyor diyebiliriz. Birinci bölümde onu ben anlatmaya çalıştım. Ona yazdığım önsöz, açıkmektup ve onun absürd mizahı üzerine yazdığım inceleme yazısı bu bölümde yer alıyor. İkinci ve çok renkli olan bölümde ise onun en yakın meslektaşları, dostları birbirinden ilginç ve matrak anılarla onu anlattılar. Üçüncü bölüme gelince orada Suavi Süalp'in titizlikle seçilmiş birbirinden komik yazı örnekleri yer alıyor...

Bir mizahçı için sanıyorum ülkemizde ilk kez bu denli kapsamlı bir çalışma ortaya çıkıyor... Pek çok karikatürist dostum ve ağabeyim ve mizah yazarı meslektaşım bu kitaba çok önemli katkılarda bulundular, hepsine de bu satırlardan bir kez daha teşekkür etmiş olayım... Evet "Bir Mizah Dehası Suavi Süalp" adlı bu kitap unutulmuş bir dehayı yeniden gün ışığına çıkarabilirse Suavi usta da, ben de mutlu olacağız... Kısa esprilerin piri olan Suavi ustanın yazısını da daha fazla uzatmayalım ve bütün mizahseverleri ve mizahçı dostları derginiz aracılığıyla bu kitabı okumaya davet etmiş olalım GÜLEKALIN...

(Cihan Demirci/Bir Mizah Dehası Suavi Süalp İnkılap Kitabevi Yayını/400 sayfa/Büyük Boy)

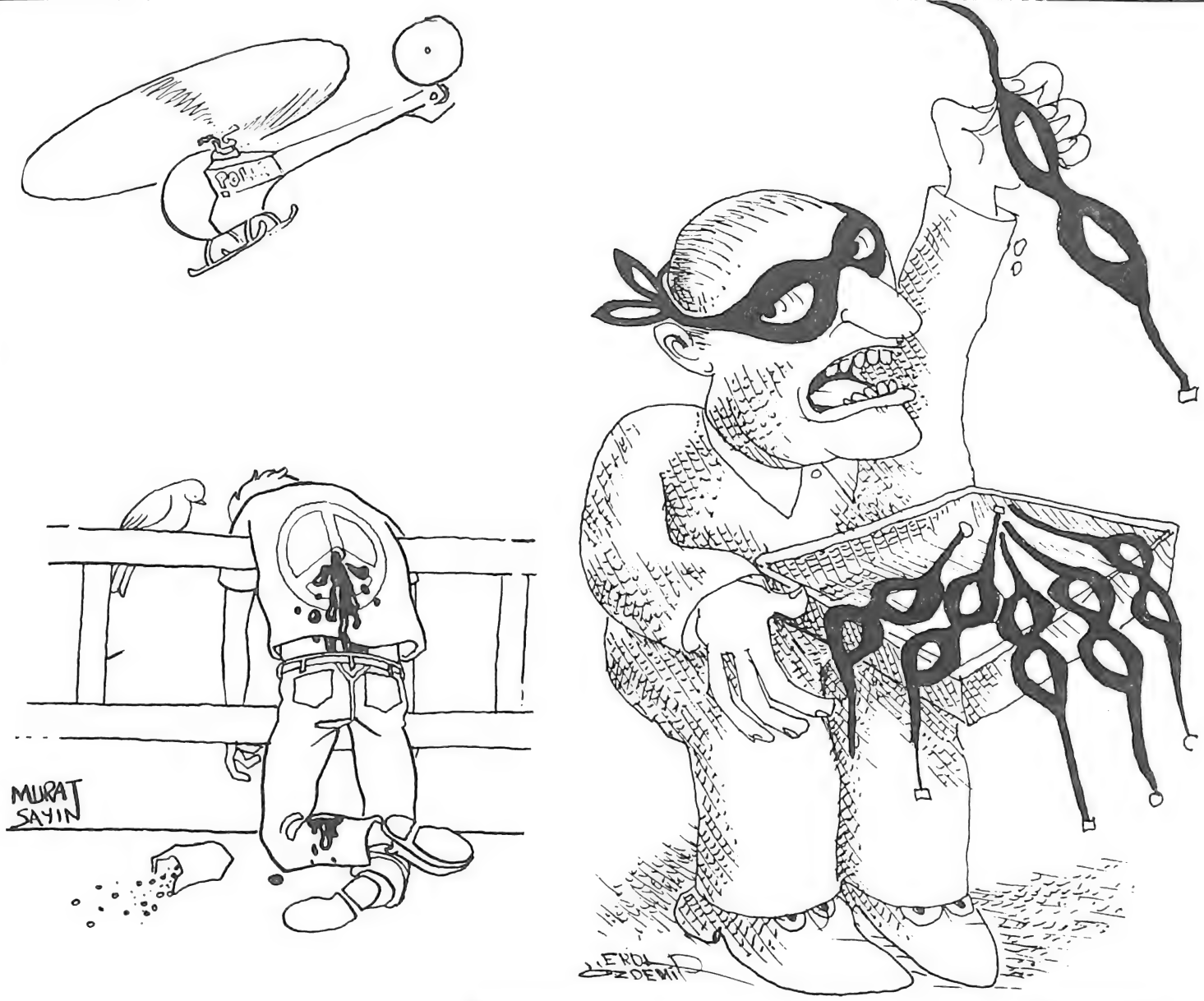

MURAT SAYIN

EROL ÖZDEMİR

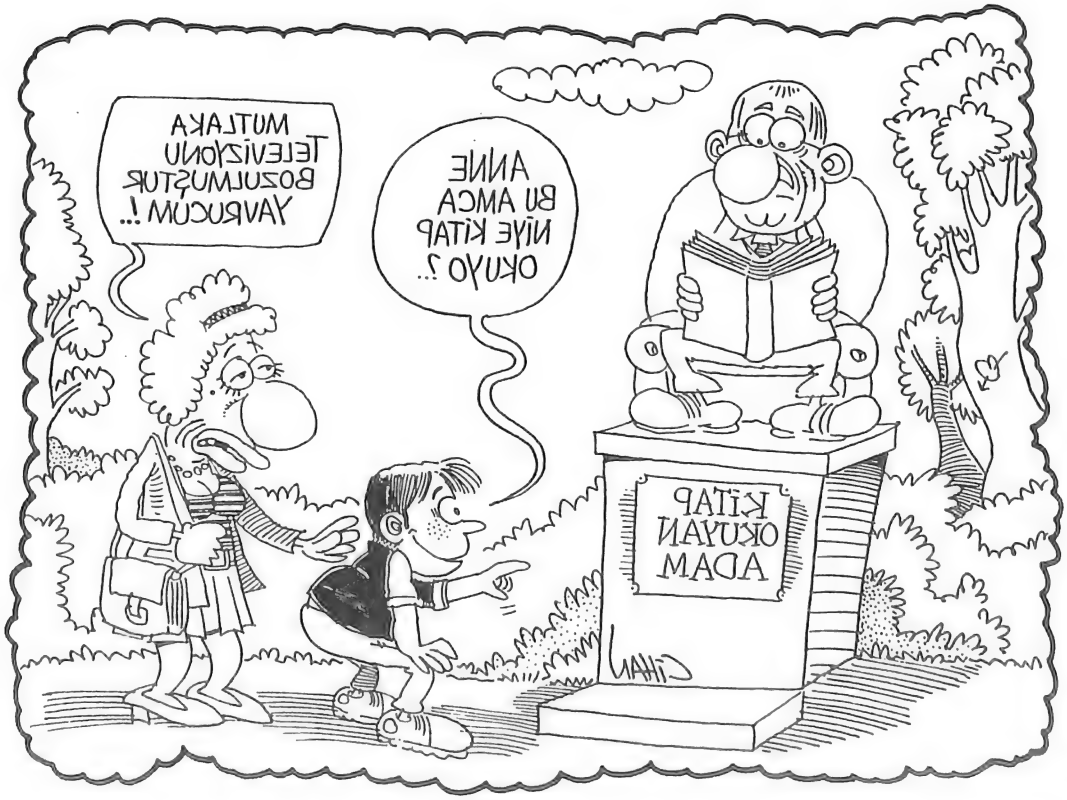

CİHAN DEMİRCİ

KARİKATÜR DERGİSİ'NE YURTDIŞI DOSTLARIMIZDAN GELENLER

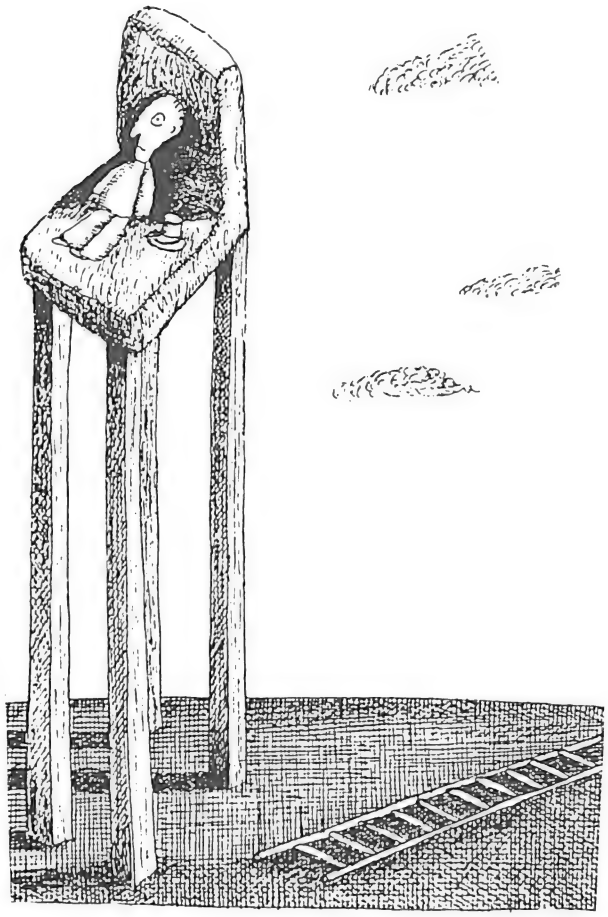

MARİUS STANVARSKİ

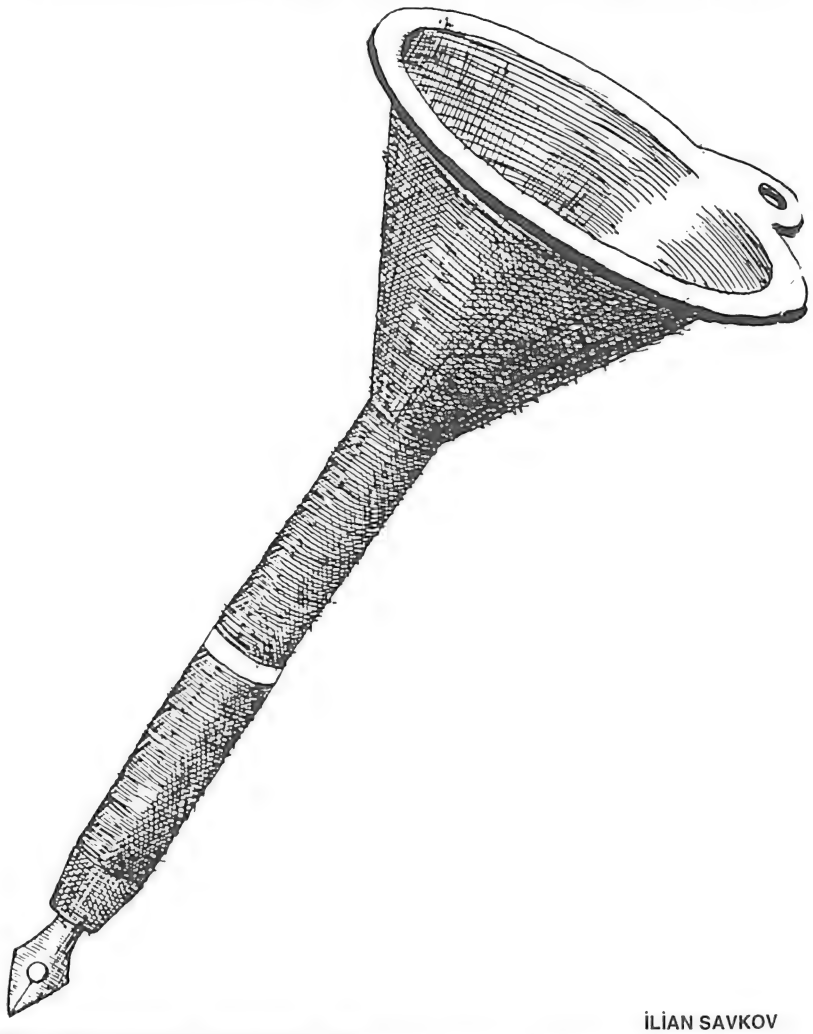

İLİAN SAVKOV

EMS

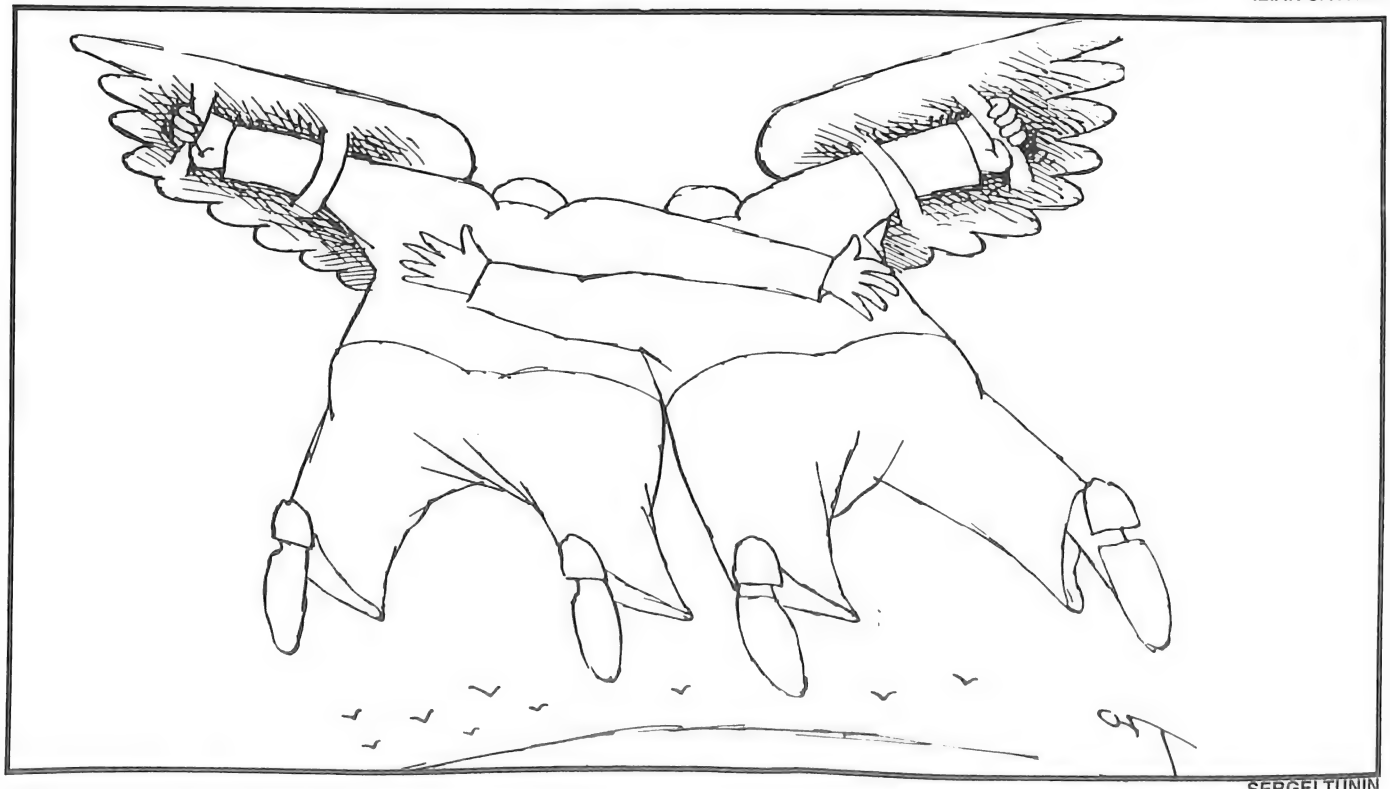

SERGEI TUNIN

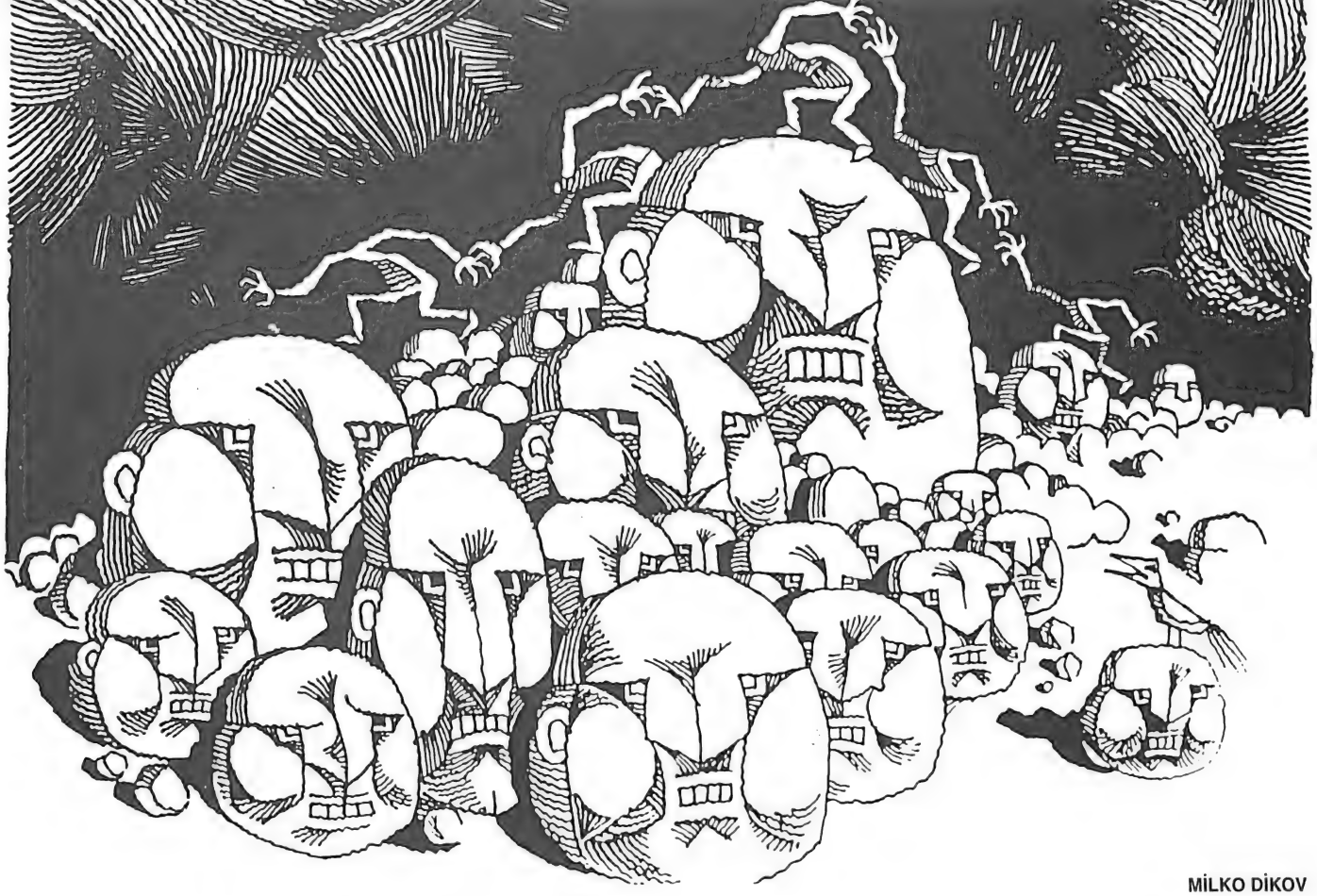

MİLKO DİKOV

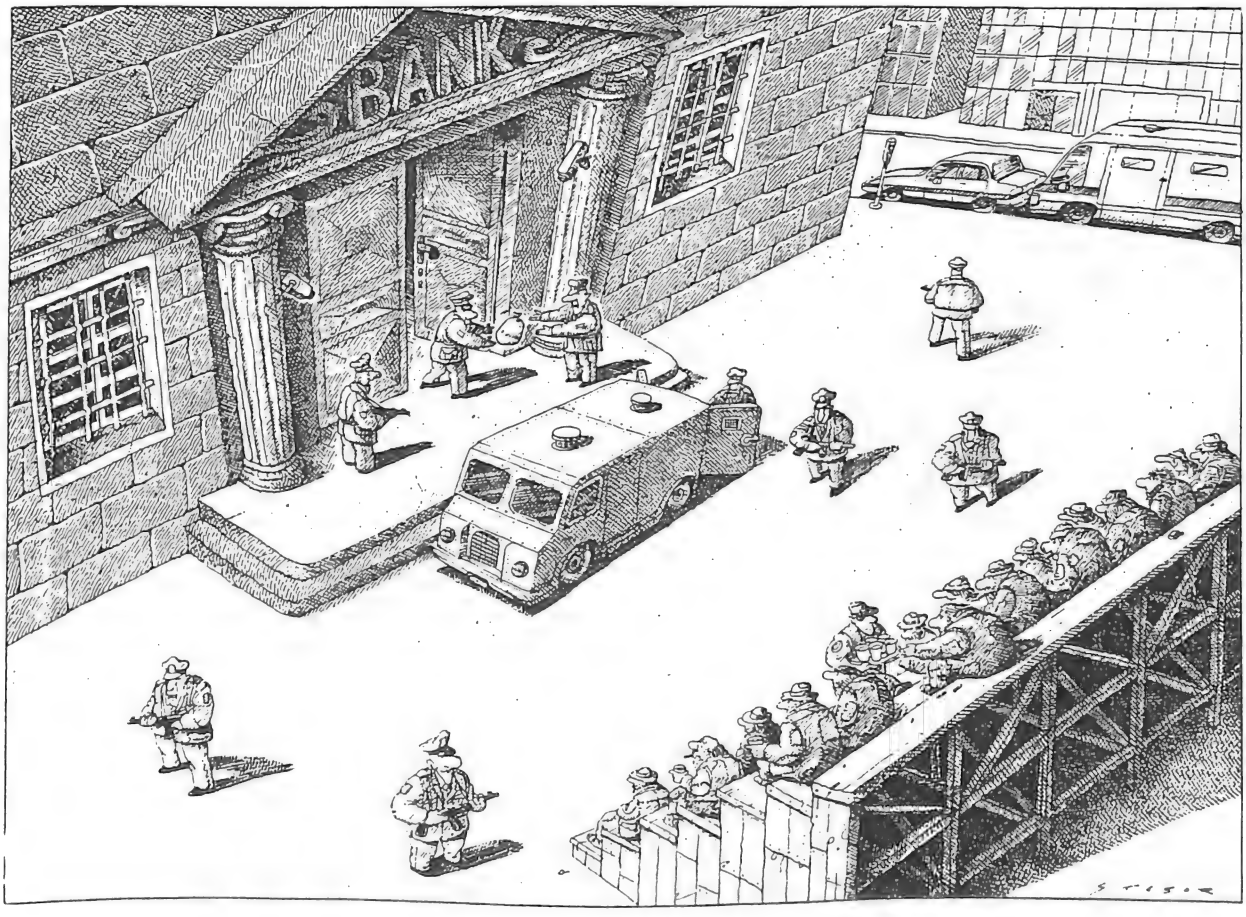

BORİSLAV STANKOVİÇ

güldüşün çorbası

•

Depreme Gem Vurmak!..

ÖZGÜR ARHAVİLİ

Yaşadığımız felaketin özündeki neden; "GÖÇ" Depremin ve insanımızın Doğudan Batıya olan, ""GÖÇ"... Biri tüm acımasızlığıyla 1939'da Erzincan' dan, diğeri yoksulluğunu yenmek adına Doğunun tüm illerinden göçe başladı. Biri yok ederek, diğeri yok ederken yok olarak adım adım Batıya taşıdı kendisini. Yok olan yok edene platform oluştururcasına, Batıya çok önceleri ulaşmıştı... İstanbul'a, İzmir'e, İzmit'e ve kıyı kentlerine. Özellikle İstanbul ve mucavır alanlarda çarpık yapılaşma bütününde Ghetto'larını oluşturdular adeta yokediciye (depreme) davetiye çıkartırcasına.

Biz yazanlar, depremin bu yok ediciliğini, yani depremin acımasız yengilerini yazmaktan usanır olduk. 17 Ağustos 1999 Kuzey Marmara Deprem sonrası yaşanan 12 Kasım 1999 Bolu-Düzce Depremi, bu duyguların tuzu-biberi oldu. Depremin yenilgisini görmek-yazmak istiyor insan... Çok zor! Çünkü, yapay insan gücünün acımasız bu doğa gücünü yenmesi olanaksız. Olanaklı olan; Richter ölçeğindeki deprem büyüklüğü, yani dalgalar genliğinin logaritmasıyla tanımlanan enerji (magnitüdü) değil, olanaklı olan; depremin yapılar ve insanlar üzerindeki yıkıcı/ yokedici olan "Depremin Şiddeti"dir. İnsan ancak bunu yenebilir-yazabilir. Deprem bilimini ve yerbilimini geliştirmiş ülkeler bunları başarılı bir şekilde yaşama geçirmesine karşın bizler; "önceki yazılarımda vurguladığım gibi" Fay'ı yastık-döşek yapmış uyumaya devam ediyor veya depremin tapulu arazilerini beton tarlasına çevirenleri seyrediyoruz... Deprem ile HASAT toplayanlara maraba olmuşuz adeta... Ekonomik çıkarlarını toprak rantı üzerine konuşlandırmışların uyuyan köleleri...

Peki bu karşılıklı aymazlıkları kırmak için ne yapmalıyız? Bunun yanıtı için son iki küçük kıyamet öncesi ve sonrası için yetkili-yetkisiz toplum bireyleri olarak yaptıklarımızı gözden geçirmemiz gerekmektedir. Aslında göz geçirecek pek bir şeylerimizin olmadığına inananlardanım. Çünkü özellikle son iki felaket sürecini baz alırsak; deprem ve uzman popülasyonunu astırmanın, hasarlı tek katlı evlerimizin terasına çadır kurmanın, halkı Kızılay çadırsızlığına mahkûm etmenin, Çadırzede ve Depremzede insanlarımızı anarşist ve provakatör ilan etmenin, barınma-giyim ve gıda sorununu dile getiren insanlarımızın örgütlü devleti yıkma planlarını deklere etmenin ve depremi yaşayan veya depreme duyarlı insanları önemsemeyip yetmezlik içindeki yetkilileri dinlemenin onları ciddiye almanın ötesinde kalıcı ve etkin önlemler geliştirdiğimizi söylemek çok zor... Ama bir bakan çıkıp depremin ilk 8 saatinde gösterdiği performansı ile kendisini "Guinnes Rekorlar Kitabı"na girmeye aday gösterebiliyor. (Durmuş Osmanımız)

Kısacası, yıllardır yetkililer uzmanları sayesinde DEPREME GEM VURMAYA çalışıyorlar. Fakat DEM vurmaktan dolayı bir türlü GEM vuramadıklarını gözlemliyoruz. İletişimsizlik, koordinasyonsuzluk ve halkı ciddiye almamak bu üretkensizlik sürecini hergeçen gün ivmelendirmektedir.

GEM deyince; Ahmet Suphi Tanrıöver'in annesi tarafından Sayın Bülent Ecevit'le birlikte emzirilen (Sayın Ecevit'in süt kardeşi) dürüst ve onurlu insan Halil Amca'nın (Kocakuşak) anlattığı şu fıkra aklıma geldi:

– Picasso, en çok beğendiği AT tablosunu serginin girişine asmış. İzleyicilerden biri "Böyle resim olur mu?" diye tepki göstermiş. Picasso adama yaklaşmış: "En beğendiğim tabloya tepki gösterdiniz!" "Efendim, resim güzel. Fakat gerçeği yansıtmıyor. Çünkü resimde AT'ın ağzı köpürmüş. Hani At'ın GEM'i?" "Neden?" "Çünkü At'ın ağzını gem köpürtür. Kompozisyon yanlış olduğu için resim gerçeği yansıtmıyor." "Peki kimsiniz?" "Ben At arabacısıyım!"

Picasso resmin önüne şu tümceyi yerleştirmiş:

– Halka ve ihtisasa saygı

Buradan, günümüz popülaritesi "Toplum kalite" gerçeğini yakalayabiliriz.

Eğer bir oluşum içindeyseniz ve bir olguyu yaşama geçirecekseniz ve de bu olgu halkı yakinen ilgilendiriyorsa halka kesinlikle başvurmalı onların da görüşleri alınmalıdır. Yıllar önce Adapazarı'nın bereketli tarım alanları o güzelim bahçeler beton ölüm tarlalarına dönüştürülürken o yöre halkına danışılmadığı gibi, halkın "tarım alanlarımızı, bahçelerimizi bize bırakın, taşlık çorak tepelere yapın yapılarınızı" şeklindeki itirazları da ciddiye alınmamıştır.

Depremler sonrası deprem uzmanlarını dinledik. "Al birini vur birine." misali birbirlerini eleştirmenin ötesine gidemediler. Biri deprem olacak, diğeri olmayacak dedi; depremimiz geç kalınca "olmayabilir"le geçiştirdiler.Olunca da yeni fay segmentleri üreterek kendilerini haklı çıkarmaya çalıştılar.

"Deli duvara çivi çakmaya" çalışıyor. Çivi bir türlü gitmiyor. Çünkü çiviyi duvara ters tutmuş. Onu seyreden bir başka deli "Koyayım o kafaya! Delisin ulan sen. Çiviyi yanlış çakıyorsun. Görmüyor musun çivi karşı duvarı gösteriyor. Anlasana çivi karşı duvarın."

Duvara çivi çakmaya çalışan deli gibiyiz... Gibi miyiz? Yoksa depremler sonrası mı böyle olduk? Orası meçhul!..

Deprem öncesi önlem duyarlılığından çok deprem sonrası kendimizi kurtarma duyarlılığına sahibiz. Bazılarımız bu bağlamdaki duyarlılığı öylesine abartıyoruz ki evzedelere şenlik... Depremzedelerimizin sorunlarının çözümü için anarşist ve provakatör kimliklerini sergiliyeceklerine, kullanma tarihi geçmiş papatyalar örgütünün lideri SEMRANIMIM İZİN tek başına depremden korunma yöntemini örnek almalarını öneririm.

İşte size Semranımın depremden korunma çadır tarifesi:

Malzemeler: 2 dönüm villa arsası, 10 milyar çorba kaşığı büyüklüğünde havuz, 2 milyar bardak havuz suyu, milyarlarca gram kum çakıl, milyarlarca gram çimento vs. malzemelerle 750 milyor gr. tel demir ve çadır için: 5 yaprak yufka, pardon en az 50 yaprak (2x2) çadır bezi ve çadır kazığı (direği) ve iç donanımlar.

Yapılışı: Villanızı, herhangi bir Veli Göçer olmayan Göçürten mütaİT'e ettirebilirsiniz. Villanızı ettirdikten sonra villanızın bahçesine havuzunuzu da şey ettirin. Ve villanız ile havuz arası yaklaşık 20 metrekare alanlı su geçirmez 2 odalı lux, yerler halı, ikiz yataklı, renkli TV, bar, mini buzdolabı, donanımlı çadırınızı konuşlandırın... Ha, yağmurdan etkilenmemek için çadırınızın üzerine Tenten çektirmeyi unutmayın... Haaaa Tusunamiye yakalanmamak için (içinden çıkamadığınız bol bol güneşlendiğiniz) havuzunuzun suyunu boşaltmayı sakı nunutmayın...

Artıkıkım, gönül rahatlığı içinde depreminizi bekleyebilirsiniz...

Anarşistlik ve provakatörlük ederek valinizi rahatsız etmenin bir alemi yok... Deprem buysa kral sizsiniz. Oturun oturduğunuz çadırda Aynalı Tahir'in erkeklik kitabını okuyun...

MUSTAFA BİLGİN

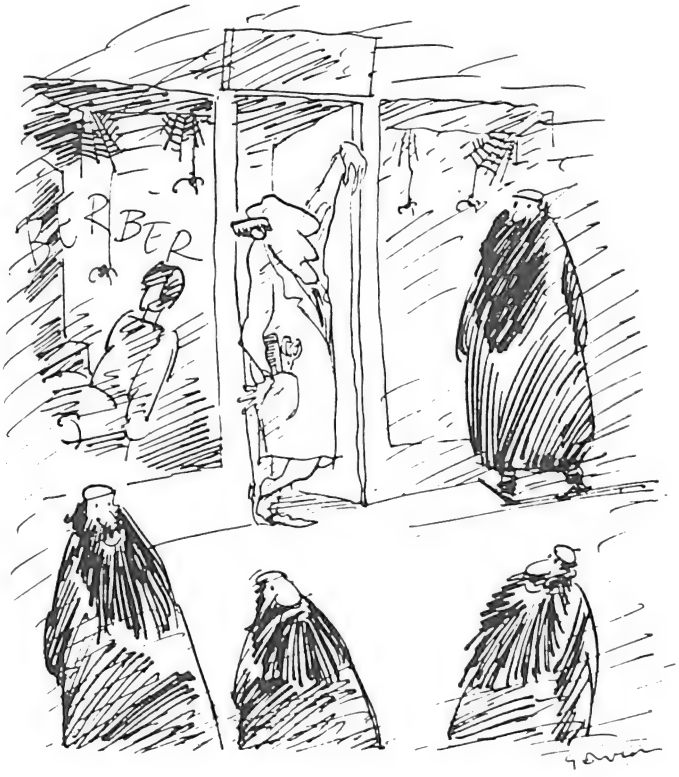

MUHAMMET ŞENGÖZ

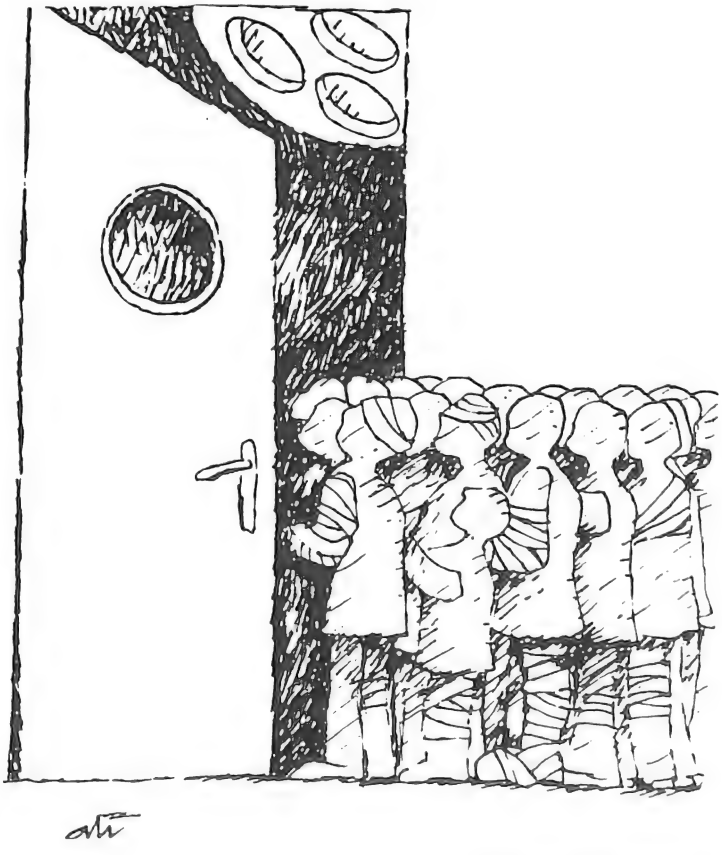

ALİ HERKÜL ÇELİKKOL

ALTAN ÖZKESİCİ

KARİKATÜRİST ANEKDOTLARI

■

YENER ÇAKMAK

■

AHMET RASİM ANLATIYOR

Taa eskiden Kadıköy'ünde bir deli vardı. Uzaktan yakından biri:

— Sulu! Be! diye bağırdı mı, hemen ağzı sulanırdı. Ablasının dikip fırdolayı boynuna geçirdiği pamuklunun üstüne salyasını akıtırdı. Zavallı, ne sırnaşık arsız, ne de meclis bozan takımındandı. O haliyle hamallık eder, beş on para kazanırdı.

Şimdi, "Mizah" namına çıkan gazeteler de böyle.

— Su! der demez sulanıyorlar.

DELİ SALİH

Geçenlerde bunlardan biri (bir mizah gazetesi), mevzuu bir oturağa iyice oturtmuştu. Halbuki, bu suretle o mevzuu (konu), uğraştığı iş noktasından temsil etmekten ziyade gazete müvezzilerini irili ufaklı Deli Salih (Mutlakiyet devrinde halk arasında şöhret yapmış delilerden. Bir kısım halk onun evliyalığına inanırdı), torunlarına kitapçı dükkânlarını çömlekçilere döndürmüştü!

Bütün yazı yazarlarımız itiraf ederler ki, bir şahsı, bir hadiseyi, bir gazeteyi sarakaya (eğlenmek, ihtihza-alay etmek, takılmak) alıp, berbat ve mülevves bir hale getirmek, bunların etrafında acı istihzalarla (alaylarla) gülüp dolaşmak, "mizah" değildir. Fakat filozofluğu ile bizde şöhret yapmış olan Rıza Tevfik Bey kardeşimizin (Sabah'ta) yazmış olduğu mizah makaleleri dolayısiyle kendisine kabak durdurulsa, tabanlarına "spenser" markası vurulsa, mizahi bir şekil vücuda gelebilirdi.

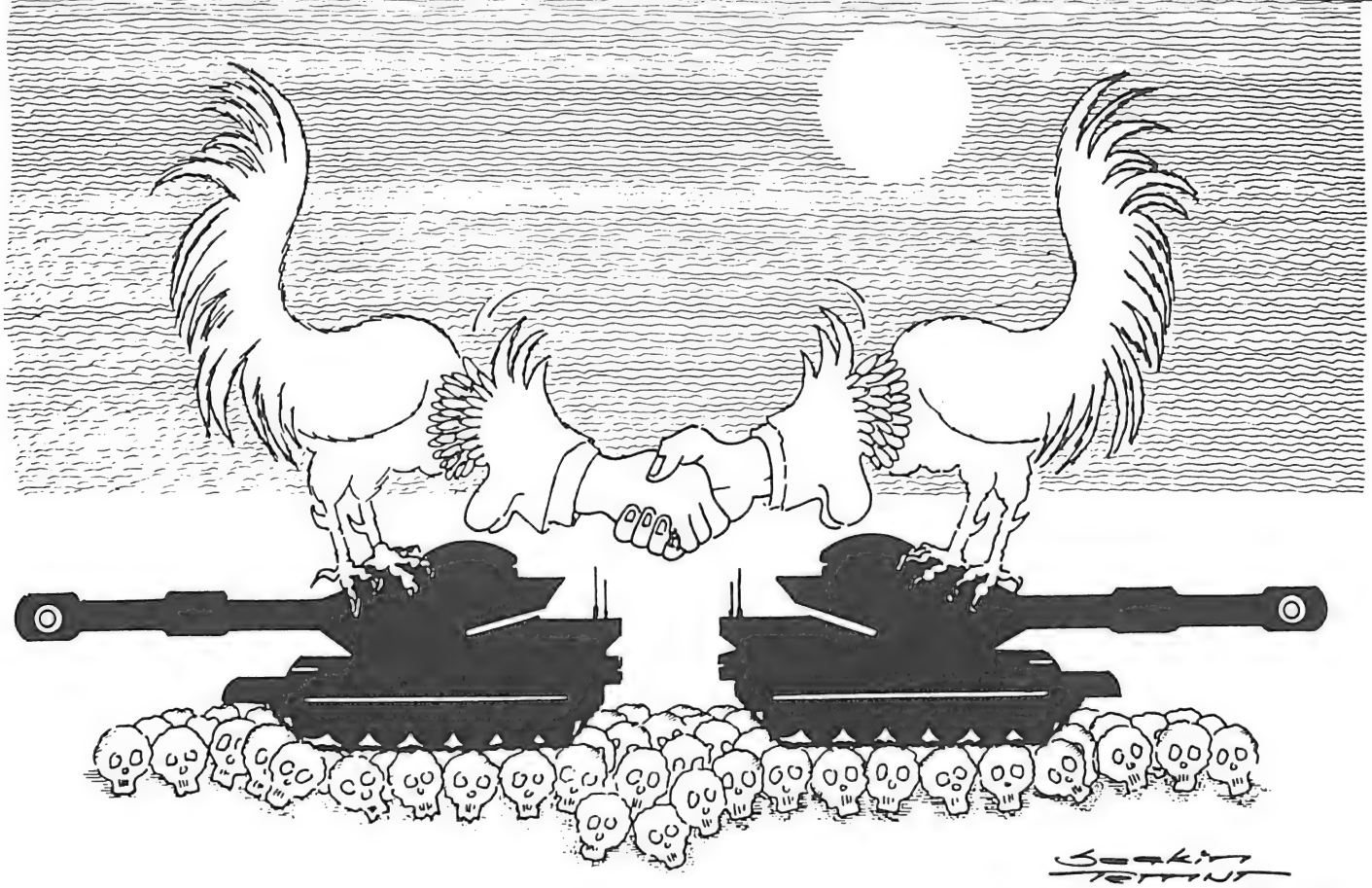

SEÇKİN TEMUR

FETHİ DEVELİOĞLU

dinozorun yeri

hüseyin atabaş

ANKARA'DA ŞAİR OLMAK

Ankara'da şair olmak, ciddiyet adına şairane lüksler yaşayamamak demektir. Meyhanede yüksek sesle konuşamamak, karşında oturan sevgilinin elini tutamamak. Vallahi vururlar adamı. Üstelik sarhoşsun, öldüğünün farkına bile varmazsın! Ama kıpkızıl bir gökyüzü hep aklında olur... Ankara'da genç şair olmak, aşk kokusu almış **Cem Savran** gibi, imgenin labirentlerinde seyirtmektir: *"Ve bir köpek soluğu aşağıda / Aşıklar uçurumda / İnce bir rüzgâr içimde."* Anarşist ve sevimli çocuk!..

Sevgilin yoksa yanında hiçbir işe yaramaz kızıllıklar içinde batan Hititli Ankara güneşi ve tependeki kırkikindi yağmurları. Yine de atkestanelerinin düşüş sesini, kavakların hışırtısını çekip çıkarabilirsin zulandan. Şairseniz ve *"Birgün Kale'ye çıkarsanız / Sevdiğiniz yanınızda olmalı."* Ankara'da şair olmak, Begül'de kafe-konyak içmekti **Metin Altıok**'la; şimdi onun da tadı kalmadı.

Söz Ankaralı şairler üzerine dönmüşken söyleyelim: Ankara edebiyat mahfilinin reddiyeci şairi **Hayati Baki**, ağırbaşlı şairi **Şükrü Erbaş**, usul şairi **Ali Cengizkan**, en sevimli şairi **Ahmet Telli**, en erkek şairi **Hasibe Ayten**, en şairi **Bilal Kayabay**'dır... Adını unuttuğum şair dostlarım kırılırlar mı bana? **Osman Bolulu** kırılmaz, onu biliyorum! **Osman Numan Baranus** mu? Elli yıl Ankara'da yaşadı, baktı olmuyor, çekti İstanbul'a gitti. İstanbul'un en büyük şairi **Özdemir İnce**, o da Ankara'dan gitme. **Gülten Akın**, şairlerin "Gül" ablası. **Ali Püsküllüoğlu**, Ankara'nın kemale ermiş şairi.

Eyvah!.. **Ahmet Erhan**'ı unutayazdık. Şiirlerinden belli değil ama, Ankara'nın en delidolu şairi odur. **M. Mahzun Doğan** mi? Yanında konuşmaya gelmez, "Ankaranâme"ye yazıverir hemen. Mahzun'un adını anınca **Cahit Külebi**'yi anımsamamak olur mu: "Hırçın ve lirik." En çok da bu söze bozuluyordu üstelik!.. Ankara'nın en hanımhanımcık şairidir **Zerrin Taşpınar**. En kravatlı şairini söylemem, ara sıra fular da bağlar. Evlerin kapısını birer birer çalarak; "Ünlü şair **İlhan Berk** burada mı oturuyor?" diye soran Ankaralı şair yıllardır Bodrum'da; suyu biraz öne çekiyor, kaplumbağalar kolaylıkla içsin diye!..

Ankara'nın en efe şairidir **Salih Bolat**, en yanık şairi **Abdülkadir Budak**; kendini küllerinden var eden Anka destanı. Kendi tarihini yazan şairi **Abdülkadir Paksoy**, üstelik manzum. **Özcan Yalım**'la "aramızda gül girdi". Ankara'nın gizli şairi **Nurten Çelebioğlu**, unutulmuş şairi **Mustafa Şerif Onaran**'dır. Ankara'nın "ağa" şairi **Ali Yüce**, en yakışıklı resim veren şairi **Mehmet Aydın.**

Behçet Aysan ve **Uğur**, canlarım benim.

"İkinci Yeni"nin ad babası da Ankaralı bir şair, **Muzaffer İlhan Erdost**, ağabeyimiz... Bir de önceki ağabeylerimiz var, yadımıza düşen. Örneğin **Ahmet Muhip Dıranas**. Adı **Azra Gün**'le yazılıdır gayri resmi şiir tarihinde. **Suphi Taşan**'la **Celal Vardar**; mahallenin bakkalından veresiye şarap alır, Kürdün Meyhanesi'ne giderlerdi. Niçin mi bakkaldan alırlardı şarabı? O zaman "market" yoktu da ondan. Ankara'dan esip geçen bir rüzgârdı **M. Niyazi Akıncıoğlu**, şimdi marangoz Elmalı şiirlerini okunuyor meyhanelerde. **Ceyhun Atuf Kansu**; gözlerinde kır çiçekleri, yüreğindeki bağımsızlık gülü hiç solmayan Kuvay-ı Milliyeci, şairlerin cumhurbaşkanı adayı. **Ahmed Arif**; şiirine toz kondurmayan, şiire toz kondurmayan şair, içmese de cigarası karanfil kokardı. En yakın dostu müsahhih Mustafa, köftecilikten emekli olmuştu hani... Dışişleri Bakanı olsa da Şükrü Saraçoğlu, kurtulamazdı **Sabahattin Ali**'nin fırçasından! Ankara'nın eve en erken dönen şairiydi **Zihni Haznedaroğlu**, sabah beş altı suları. Türkiye kadar bir çiçekti **Ergin Günçe**, gençölmek.**Yılmaz Odabaşı**, Ankara'nın en güzel sokağı Kumrular'da ara sıra esen rüzgârı.

Yahya Kemal de Ankaralı sayılır, İstanbul'a dönüşünü severdi. Zaman zaman büyükelçi, zaman zaman saylav, yine de yeni başkenti tanımayan cumhuriyetçi. İspanya işsavaşı; zil, şal ve gül!..

Bütün Ankaralı şairler cumhuriyetçidir, **İsmet Özel** hariç. Şimdi o da İstanbullu. Bir başka İstanbullu ve İstanbul hayranı **küçük İskender**, "Ankara'yı kıçımdaki çıban kadar sevmiyorum" diyesiymiş. Yenişehir'in lağım temizlikçisi Delikçi Mehmet'i tanısa sever miydi acaba? Şiirimizin Temel'i **Yaşar Miraaaç**, nerdesin!..

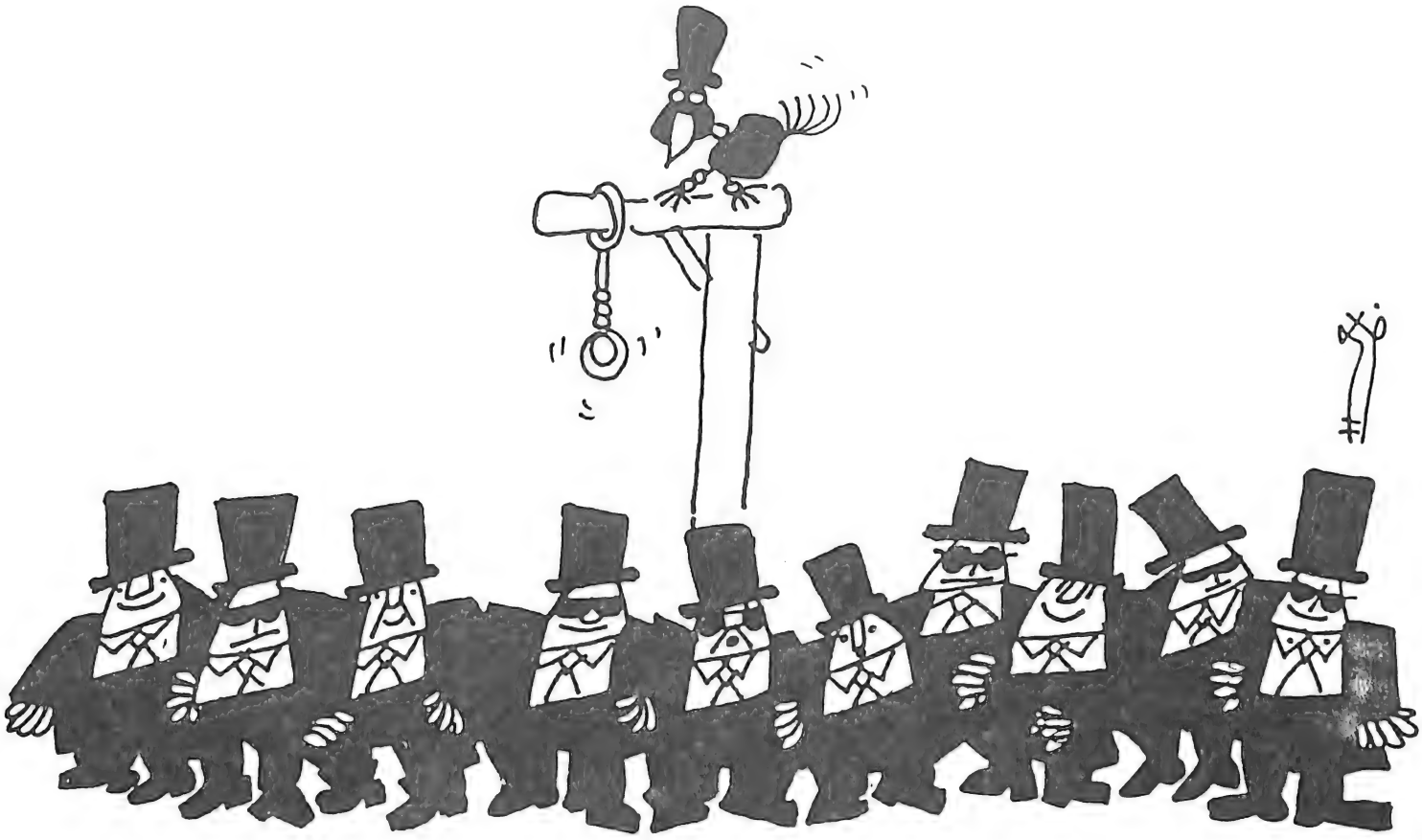

METİN PEKER

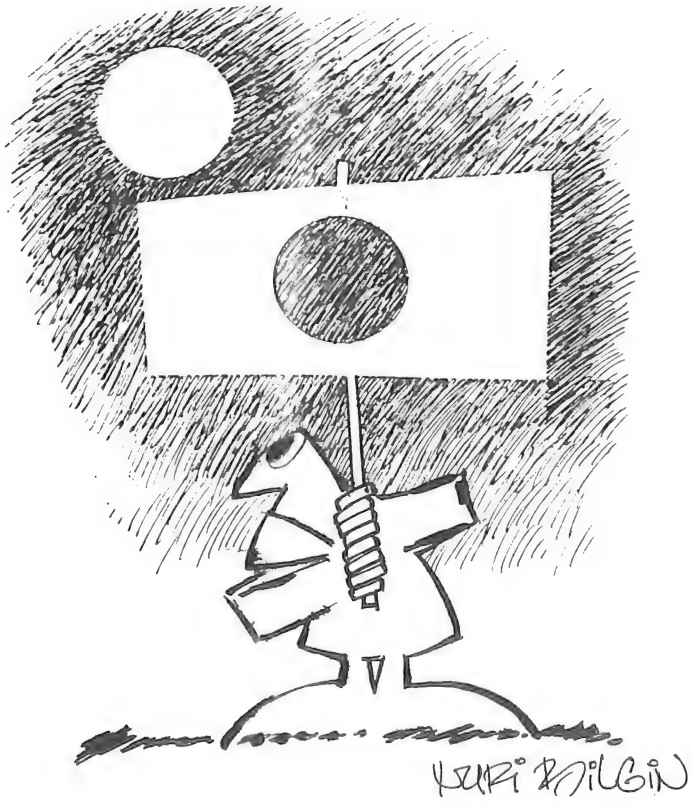

NURİ BİLGİN

HÜSEYİN TANYERİ

KARİKA TÜRKÜCÜ

•

koçaklama

BÜLENT OKUTAN

30. yılını dolduran Karikatürcüler Derneğinin kapsamında olsun veya olmasın, karikatür çizen, çizgiye gönül vermiş sanatseverlerin bu güzel ve anlamlı gününde onlara methiye düzenleyip, göklere çıkarmak, erişilmez insanlar gibi göstermek bize yakışmaz. Hele ki kendi kendimizi sevmek gibi Narksıst politikalar içine gireriz ki son derece sakıncalı.

Ancak ne varki ben, oldum olası Mustafa Kemal'in "Sanatçı uzun çaba ve uğraşılardan sonra alnında ışığı ilk hisseden kişidir." veciz sözünü beynimin alt katında bulunan kütüphanenin, her an erişebileceğim gözünde saklarım. Bizim çizgi ile verdiğimizi kimisi fırçası, kimisi kemanı kimi yontusu ve kitabı ile verir. Ama ne hayırsa yeşil yeşil dolarları ve alkışı her zaman sesi fiziği ve kimyası olan uyuşturucu bağımlısı skandalistler alır, oda ayrı mesele.

Karikatür tabi ki sahne sanatı değildir. Karikatürcü, çizdiği en güzel eserlerini halkına gösterirken cilve yapıp gerdan kırmaz duyacağı en volümlü ses bir yarışmadan aldığı şilt için orada bulunanların bir iki alkışıdır. İçine akıttığı sevinç gözyaşlarının damla sesidir.

O' yaşadığı dünyayı yaşanır olmaktan çıkarmak isteyenlerle kavga ederken bile bastıramadığı muhalefet duygularını beyaz kağıdına dikkatlice döker. Kalemini ve fırçasını Paris flormoni orkestrası eşliğinde dans ettirir. Demokrasi ve halk düşmanlarına bir iki nokta kara leke ile küfreder.

En güzel duygu ve düşüncelerin "Adam Sende"ciliğe eğilim gösterdiğinde ve argosunu yazamadığım "Under my penis is november pasha" gibi bir söz söylendiğinde "Hooop vatandaş, ne demek şeyimden aşaaa, Kasımpaşaaa" biz böyle vurdumduymaz toplum istemeyiz bizim kavgamız sizin için der. Yanağına sorti yapıp kulağını çeker.

Karikatür sanatçısı paylaşmasını bilir. Alicenaptır ve hatta çok gururludur. Yılandan korkmaz, çiziverir. Yalandan korkar talandan korkar çizemez. Sanatçı olmanın onurunu hep yakasında taşır rozet gibi, madalya gibi..

Doğa aşığıdır. Denizlerin rengi cam göbeği, turkuaz olsun ister yeşili sever. Çiçekler çizer sevgilisine götüremediği. Hiç bir mahlukat ayırmadan hayvan sevgisi ile doludur yüreği. Örümceği kara Fatmayı bile sevimli çizer. Ama kafası örümcek ağı ile kaplı çağdışı kalmışlarla gelince nefreti artar. Karıncalara basmamak onların yuvasını dağıtmamak için yolda zıplayarak yürür.

Savaşlar çizilecekse matrak olmasına azami özen gösterir. Kırmızıyı az kullanır. Kan, barut, silah ve ölüm çizmek cehennem azabı gelir. Cani, katil, arsız, hırsız, uğursuz tipler çizilecekse sevimsiz yaratıklar gibi, uzaylı gibi çizer. Zira içindeki duygular lekesiz ve tertemizdir tıpkı çamaşırda omo beyazı gibi..

Beyaz sular içer yanında kavun ve peynir olan anasının ak sütü gibi helal. Peçetesine portreler çizer boş kalmamak için. Çalışkandır. Sabahları erken kalkıp penceresini açar, dünyaya, sonra ekler kendi dünyasına. İçindeki kavgaları kimseye söylemez. Gökyüzünde yıldızları konuşturur. Bazan büyük ayı yı bazan zülfiççeyi..

Kadını sever, Necmi Rıza gibi bir kalemde bacaklarını ve göğüslerini bitiştiriverir. Karısını sever. Ya da sevgilisini Tanrıyı hep güzelliklerde arar. Beyaz kağıda, kaleme fırçaya aşkını kıskandırassıya gizler. Sevgide ve aşkta lüksten, gösterişten uzak tutar kendini. Arada sırada; Re re re ra ra ra Gassaray Gassaray cim bom bom gibi anlaşılmaz tekerlemeler söylesede fanatik değildir.

Kimsenin dininde ve renginde değildir. Topluma huzursuzluk vermediği sürece zangoç ne ise imam da odur. Bir zencinin bir çingenenin beyazlığının kalbinde saklı olduğunu bilir. Kalp kırmaz ulu orta durduk yerde. Öyle bile olsa oksijen kaynağı taşır dudaklarının arasında sevgileri birleştirmek dostlukları pekiştirmek için. Çatılan kaştan, kırılan kalpten köşe bucak ayrı durur.

Mağara duvarlarına ilk insanın çizdiği resimlerin değerini asırlar geçtikçe daha da iyi anlar. Onların ruh hallerinin insan yaradılmasının egosunda saklı olduğunu hatırlar. Bu yanılgıya kapılmamak için çaba gösterir.

Sonuçta belki biraz uçmuştur. Biraz da abartmıştır ama Karikatüründe abartı sanatı olduğunu biiir. Kaleminde dolaşan asil çini mürekkebinden ilham alarak bir methiye döşer meslektaşlarına. Ama yinede iyi insanlardır. Karikatürcüler.. inanmazsanız diplerini koklayın. Veya çoraplarını. Olmazsa oralarını buralarını yoklayın, ya da ceplerini..

Karikatürcüler çizgi ile savaşan gizli kahramanlardır. İlk hedefleri Akdeniz silahı değildir. Denize dökülecek birileri varsa; onların toplumun duygularını hortumlayıp, çıkarlarını düşünenlerin olduğunun bilincindedir.

AHMET ERKANLI

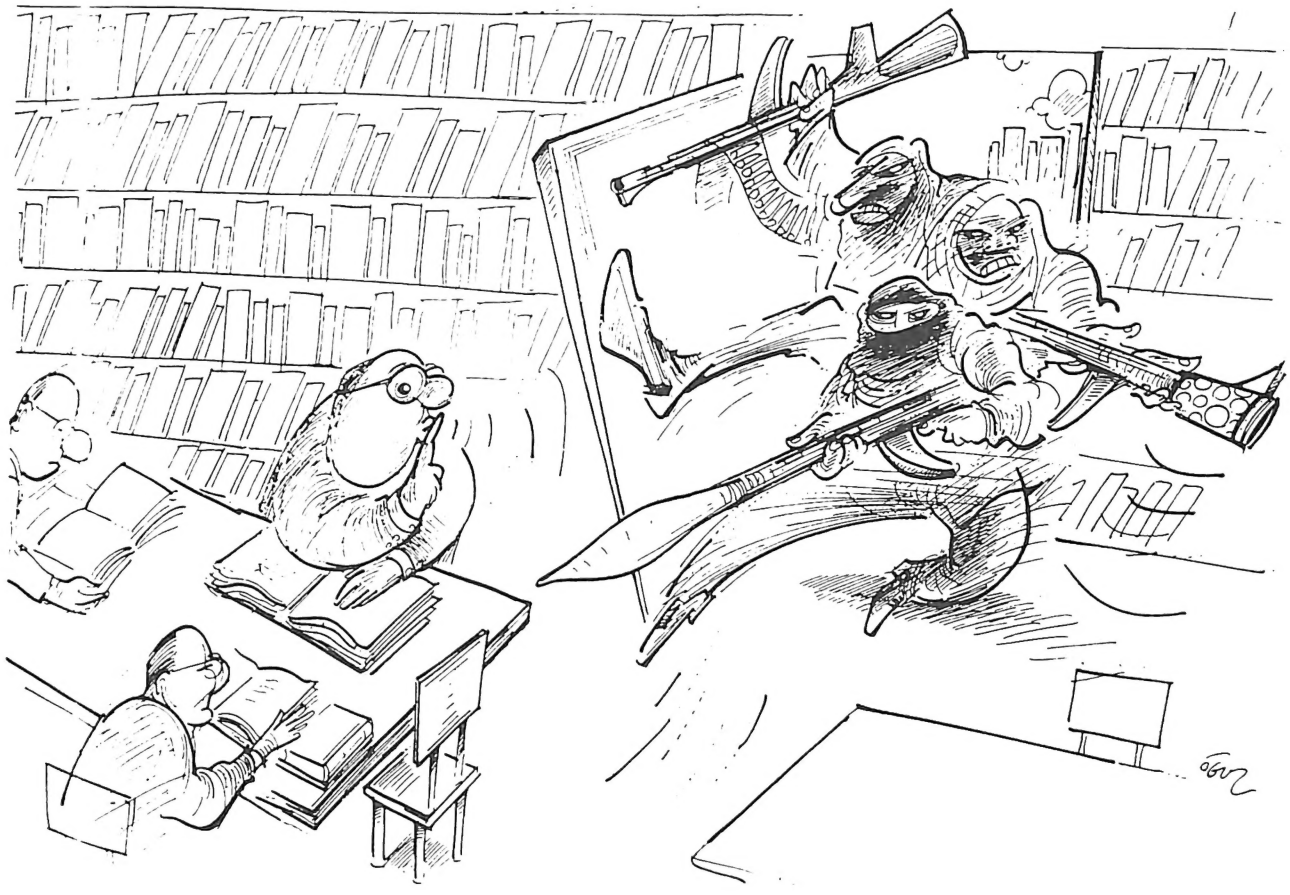

OĞUZ GÜREL

ÇEVREMDEKİLER — GÜNGÖR KABAKÇIOĞLU

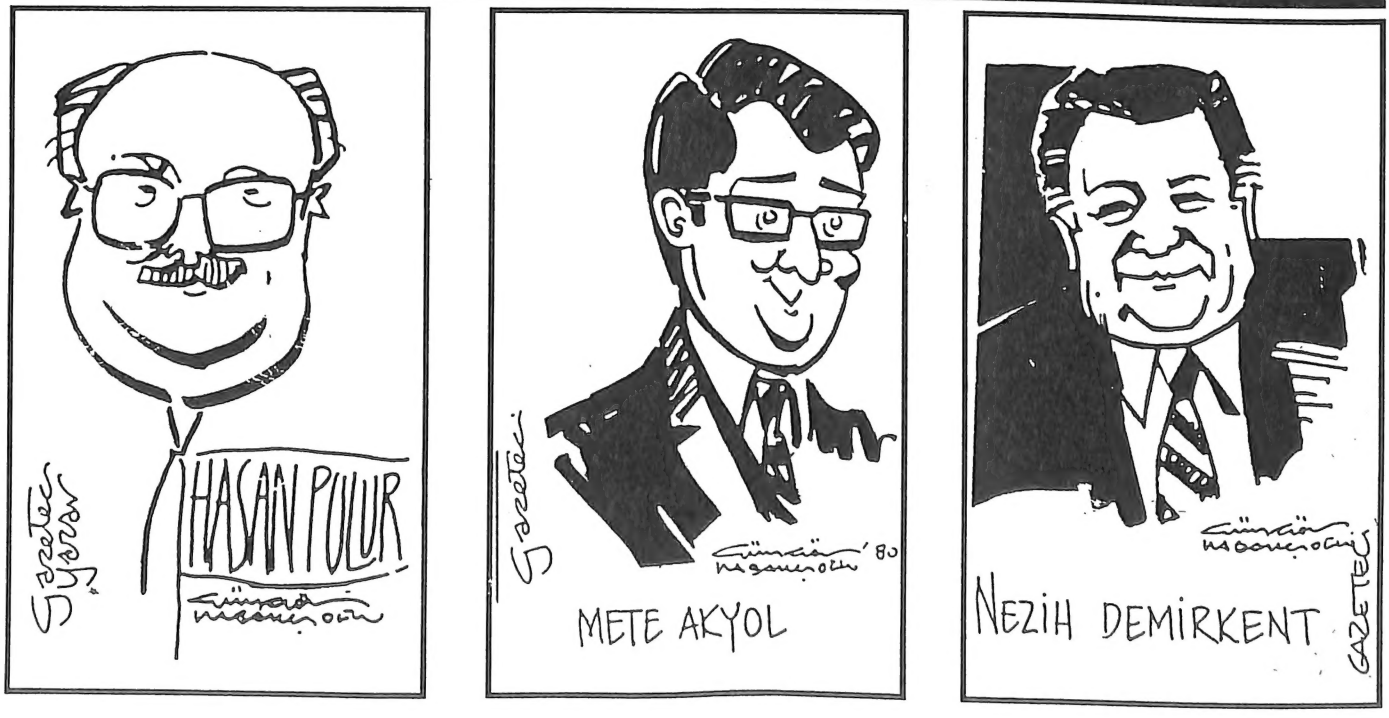

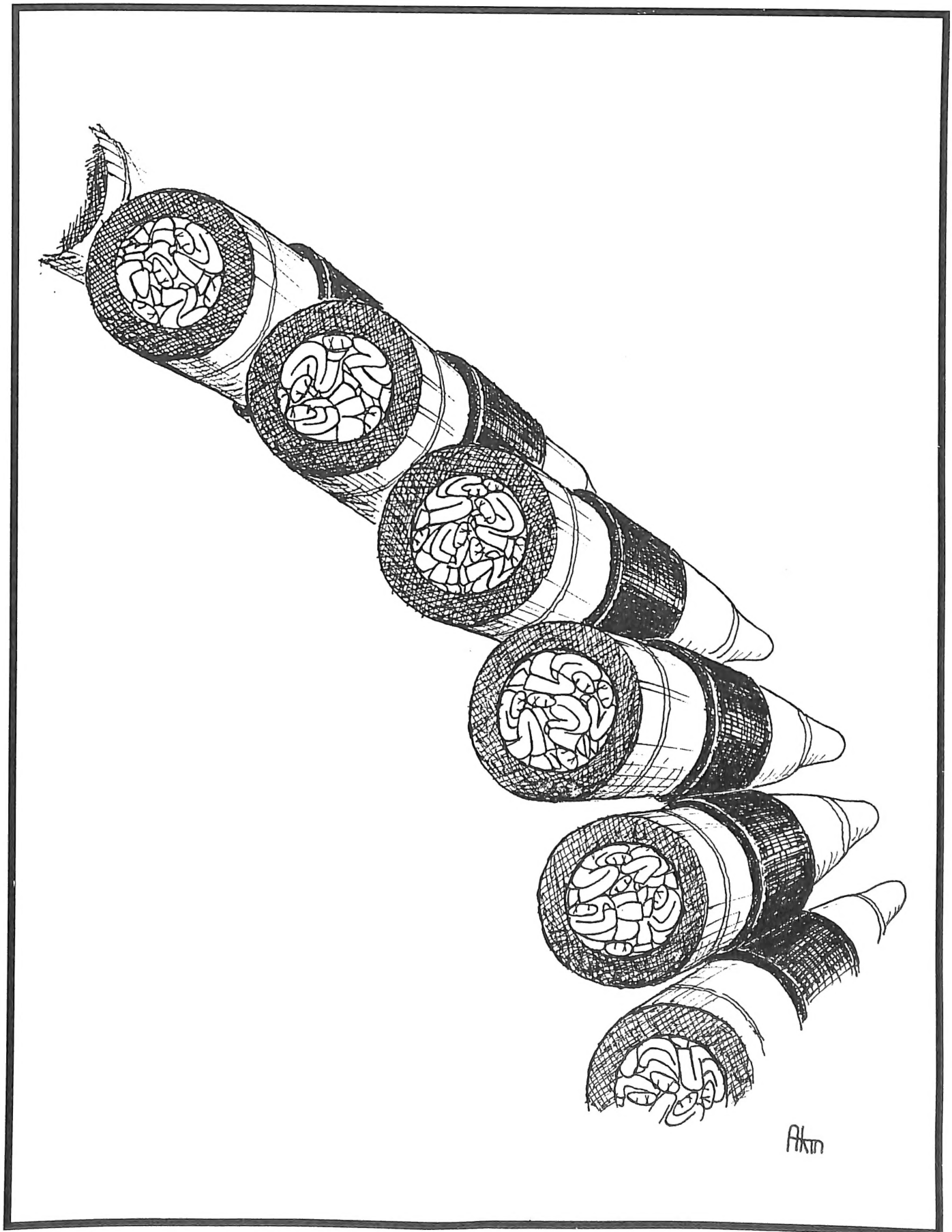

AKIN ÖNDER

Türkiye'de karar verme konumunda olan kişiler niçin gazetemizi okur?

Çünkü gerek duydukları bilgileri objektif olarak sadece gazetemizde bulabilirler.